

महाराष्ट्र विधानपरिषद

पहिले अधिवेशन, २०१८

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

मंगळवार, दिनांक २७ फेब्रुवारी, २०१८ / फाल्गुन ८, १९३९ (शके)

- (१) वित्त व नियोजन, वने मंत्री
 - (२) ग्रामविकास, महिला व बालविकास मंत्री
 - (३) वैद्यकीय शिक्षण, जलसंपदा व लाभक्षेत्र विकास मंत्री
 - (४) सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री
 - (५) जलसंधारण, राजशिष्टाचार, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण मंत्री
 - (६) रोजगार हमी, पर्यटन मंत्री
- यांचे प्रभारी विभाग

प्रश्नांची एकूण संख्या - ७३

२००५ नंतर शासन सेवेत नियुक्त झालेल्या कर्मचाऱ्यांना
महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम १९८२ व ८४ ची मुळ
पेन्शन योजना लागू करणेबाबत

(१) * ३८८०८ श्री.श्रीकांत देशपांडे, श्री.दत्तात्रय सावंत, श्री.कपिल पाटील, प्रा.अनिल सोले, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गिरीशचंद्र व्यास : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ नंतर सेवेत लागलेल्या कर्मचाऱ्यांना नवीन अंशदायी पेन्शन योजना लागू करण्यात आली आहे. तथापि पेन्शन धारकाचा मृत्यू झाल्यास त्यांच्या कुटुंबियास सदर पेन्शनचा लाभ देण्यात येत नाही, हे खरे आहे काय,

(२) राज्य शासनाच्या सेवेत दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ रोजी किंवा त्यानंतर नियुक्त सर्व कर्मचाऱ्यांना महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम १९८२ व ८४ ची मुळ पेन्शन योजना लागू करणे तसेच मृत कर्मचाऱ्यांच्या कुटुंबाला म.ना.से.नि. १९८२ अंतर्गत कुटुंब निवृत्ती वेतनाचे लाभ तात्काळ देण्याबाबतचे निवेदन मा.वित्त मंत्री महोदयांना माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच जुनी पेन्शन योजना रद्द झाल्याने अन्य राज्यांच्या धर्तीवर महाराष्ट्रात माहे नोव्हेंबर, २००५ नंतरच्या सर्व शासकीय, निमशासकीय कर्मचारी आणि अनुदानित शिक्षक-शिक्षकेतर यांना जुन्या पेन्शन प्रमाणे राज्यांतर्गत समान पेन्शन योजना लागू करण्याचा प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने निवेदनावर कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) होय, हे खरे आहे. सदर कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना मृत्यूनंतर काही ठोक रक्कम देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) नाही.

(४) व (५) राज्य शासनाच्या सेवेत दिनांक ०१/११/२००५ रोजी किंवा त्यानंतर नियुक्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना "नवीन परिभाषित अंशदान निवृत्तीवेतन योजना" लागू करण्याचा धोरणात्मक निर्णय शासनाने मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेने घेतला आहे. हा निर्णय केंद्र शासनाच्या धर्तीवर घेण्यात आला असून भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद ३०९ च्या परतुंकान्वये प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून या संदर्भातील अधिसूचना मा.राज्यपालांच्या मान्यतेने दिनांक ३१/१०/२००५ अन्वये निर्गमित करण्यात आली आहे.

सदर योजनेकरिता केंद्र शासनाच्या राष्ट्रीय निवृत्तीवेतन योजनेत समाविष्ट होण्याचा निर्णयही मंत्रीमंडळाच्या मान्यतेने घेण्यात आला असून दिनांक ०१/११/२००५ रोजी किंवा त्यानंतर शासन सेवेत नियुक्त झालेल्या सर्व संवर्गातील कर्मचाऱ्यांना ही योजना सक्तीची असून त्यातून कोणत्याही संवर्गास वगळून जुनी निवृत्तीवेतन योजना लागू करता येणार नाही.

राज्यातील अंगणवाडी सेविकांना मानधन मिळण्याबाबत

(२) * ३७८८२ श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.हेमंत टकले, श्री.विक्रम काळे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.सुनिल तटकरे, अॅड.निरंजन डावखरे, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.रामराव वडकुते, डॉ.अपूर्व हिरे, श्री.जगन्नाथ शिंदे, प्रा.अनिल सोले, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.बाळाराम पाटील : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील एकूण १ लाख ८० हजार अंगणवाडी सेविका, मदतनीस व मिनी अंगणवाडी सेविका यांच्या विविध प्रलंबित मागण्यांबाबत शासनाने नियुक्त केलेल्या समितीच्या अहवालावर सुरु असलेली कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय, अंगणवाडी सेविका, मदतनीस यांच्या प्रलंबित मागण्यांबाबत कोणता निर्णय घेण्यात आला, त्याचे स्वरूप काय आहे व त्याची अंमलबजावणी करण्यात आली आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील पंचवीस टक्के अंगणवाडी सेविकांना गेल्या ६ महिन्यांपासून मानधन मिळाले नाही, तसेच जितूर (जि.हिंगोली) तालुक्यातील अंगणवाडी सेविकेने गेल्या ६ महिन्यांपासून मानधन मिळत नसल्याने माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये गळफास घेऊन आत्महत्या केली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नाशिक जिल्ह्यातील निफाड तालुक्यातील सुमारे २५ टक्के महिला कर्मचाऱ्यांचे माहे जून, २०१७ पासूनचे मानधन थकल्याने अंगणवाडी सेविकांनी निफाड पंचायत समिती आवारात दिनांक १७ जानेवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास धरणे आंदोलन केले, हे ही खरे आहे काय,

(४) तसेच राज्यात अंगणवाडी सेविका व मदतनीस यांना दिनांक १ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी पासून मानधन वाढ करणेबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने राज्यातील अंगणवाडी सेविकांना मानधन देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) अंगणवाडी सेविका, मदतनीस व मिनी अंगणवाडी सेविका यांच्या मानधनामध्ये दरवर्षी वेतनवाढीप्रमाणे वाढ करणेकरिता शासनास शिफारस करण्यासाठी प्रधान सचिव (महिला व बाल विकास) यांच्या अध्यक्षतेखाली सेविकांच्या संघटनेच्या पदाधिकारी यांचा समावेश असलेली समिती दिनांक २० जुलै, २०१६ च्या शासन निर्णयान्वये गठीत करण्यात आली होती. सदर समितीने आपला अहवाल मा.मंत्री (म. व बा. वि.) यांना दिनांक ९ मार्च, २०१७ रोजी सादर केलेला आहे. राज्यात ९७४७५ अंगणवाडी सेविका, ९७४७५ मदतनीस व १३०११ मिनी अंगणवाडी सेविका मानधनी पदे मंजूर आहेत. अंगणवाडी कृती समितीच्या पदाधिकारी व मा.मुख्यमंत्री यांच्या दरम्यान संप कालावधीत झालेल्या चर्चेनुसार सेवाज्येष्ठतेनुसार मानधन वाढ, भाऊबीज भेट रक्कमेत वाढ करणे, एकवेळ वेतनवाढ मंजूर करणे इ. मागण्या मान्य करण्यात आलेल्या असून त्याप्रमाणे शासन निर्णय निर्गमित करण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(२) परभणी जिल्हयातील एकूण ३१९८ अंगणवाडी सेविका/ मदतनीस पैकी ३१२५ अंगणवाडी सेविका व मदतनीस यांची PFMS नोंदणी झाली असून त्यांचे माहे डिसेंबर, २०१७ पर्यंतचे मानधन आयुक्तालय स्तरावरून अदा करण्यात आलेले आहे. तसेच ज्या अंगणवाडी सेविका व मदतनीस यांची PFMS प्रणालीमध्ये नोंदणी काही तांत्रिक अडचणीमुळे होऊ शकली नाही त्या ७३ अंगणवाडी सेविका व मदतनीस त्यांचे मानधन जुन्या पध्दतीने अदा करण्यास शासन निर्णय दिनांक १७ नोव्हेंबर, २०१७ नुसार मान्यता देण्यात आलेली असल्याने राज्यातील सर्व अंगणवाडी सेविका / मदतनीस यांचे माहे डिसेंबर, २०१७ पर्यंतचे मानधन त्यांच्या बँक खात्यावर अदा करण्यात आलेले

आहे. मौजे नागंगगाव, ता.जिंतूर येथील अंगणवाडी सेविका मयत सुमित्रा राखुंडे हयांनी त्यांच्या राहत्या घरी दिनांक ०७ नोव्हेंबर, २०१७ रोजी गळफास घेऊन आत्महत्या केलेली आहे. पोलीस उप निरीक्षक पोलीस स्टेशन बोरी, ता.जिंतूर यांचे पत्र क्र.१४१७ दिनांक १८/११/२०१७ नुसार मयत सुमित्रा राखुंडे यांच्या राहत्या घरी संबंधिताने मृत्यूपूर्वी लिहिलेली चिठ्ठी पोलिसांनी ताब्यात घेतली आहे. सदर चिठ्ठीमध्ये संबंधिताने सन २००८ पासूनचे रजिस्टर कोठून द्यायचे, माहे जून, २०१७ पासून मानधन मिळाले नाही, लेक काही पैसे देत नाही तसेच सुना जावा बरोबर नीट रहात नाहीत म्हणून मी दुःखी आहे. माझे आई वडीलांना फार दुःख होईल असे नमूद आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) व (५) अंगणवाडी सेविका यांना रुपये १५००/-, मिनी अंगणवाडी सेविका रुपये १२५०/- व मदतनीस रुपये १०००/- प्रमाणे वाढ करणेबाबत निर्णय घेण्यात आला असून शासन निर्णय निर्गमित करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. अंगणवाडी सेविका यांना मानधनवाढ, भाऊबीज भेट रक्कमेत वाढ, एकवेळ वेतनवाढ देण्याचा निर्णय घेण्यात आला असून शासन निर्णय निर्गमित करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांतील विद्यार्थ्यांसाठी ग्रामीण भागात सेवा बंधनाबाबत

(३) * ३९०५४ श्री.बाळाराम पाटील : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांतील विद्यार्थ्यांसाठी ग्रामीण भागात सेवा करण्याचे असलेले बंधन खाजगी वैद्यकीय महाविद्यालयातील शिष्यवृत्ती किंवा शुल्क सवलत घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठीही लागू करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर निर्णयाची अंमलबजावणी कोणत्या कालावधीपासून सुरु करण्यात येणार आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) दिनांक ०५ जानेवारी, २०१८ च्या शासन निर्णयान्वये सदर निर्णयाची अंमलबजावणी सन २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षापासून वैद्यकीय पदवी (एम.बी.बी.एस) अभ्यासक्रमास प्रवेशित होणाऱ्या विद्यार्थ्यांना लागू करण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गोंदिया येथील केटीएस जिल्हा सामान्य रुग्णालयात रुग्णांची
गैरसोय होत असल्याबाबत**

(४) * ३९०९० श्री.परिणय फुके : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गोंदिया येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयाच्या अधिनस्त येणाऱ्या केटीएस जिल्हा सामान्य रुग्णालयात रुग्णांची मोठी गैरसोय होत असून गंभीर रुग्णांनासुद्धा तास-तासभर उपचारासाठी प्रतीक्षा करावी लागत असल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, डॉक्टरांनी रुग्णांना पाच दिवसांचे औषध लिहून दिले असता फार्मासिस्ट मात्र तीनच दिवसाचे औषध देत असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) नाही.

(२) होय. डॉक्टरांकडून ५ दिवसांचे औषध लिहून देण्यात येत असले तरी रुग्णालयांमधील उपलब्ध औषधसाठ्याचा सर्व गरजूंना सम प्रमाणात पुरवठा व्हावा आणि रुग्णांकडून औषधाचा गैरवापर किंवा अतिसेवनही होऊ नये म्हणून ३ दिवसांची औषधे रुग्णालय फार्मासिस्टकडून देण्यात येतात.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

म्हसळा (जि.रायगड) तालुक्यात वणवे लागत असल्याबाबत

(५) * ३८६८८ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) म्हसळा (जि.रायगड) तालुक्यात अनेक वर्षे मोठ्या प्रमाणात वणवे लागत असल्याने आतापर्यंत ३८ टक्के गावात वणव्याची झळ पोहोचली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, म्हसळा तालुक्यातील (जि.रायगड) नेवरूळ, घुम, रूद्रवट, कोकबन, केलेट, पानवे, गाणी आदी भागात वणवे लागल्याने या भागातील शेकडो शेतकऱ्यांचे व बागायतदारांचे माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान आर्थिक नुकसान झाले असून गुरांच्या चाऱ्याचा प्रश्न निर्माण झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(३) तसेच जंगलाची जाळरेषा काढण्यासाठी शासनाकडून कमी निधी मिळत असल्यामुळे सर्वच ठिकाणी जाळरेषा काढता येत नाही, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) ठाणे वनवृत्तातील रोहा वनवृत्तामधील म्हसळा तालुक्यात सन २०१४ ते माहे जानेवारी, २०१८ अखेर या चार वर्षांच्या कालावधीत वनक्षेत्रामध्ये वणव्याच्या एकूण १६ घटना घडल्या असून त्यामध्ये एकूण १९२.०० हे. क्षेत्र जळित झाले आहे.

(२) म्हसळा तालुक्यातील (जि.रायगड) नेवरूळ, घुम, रूद्रवट, कोकबन, केलेट, पानवे, गाणी या गावांच्या वनक्षेत्रामध्ये सन २०१७-१८ (माहे जानेवारी अखेर) मध्ये वणवे लागल्याचे निदर्शनास आलेले नाही.

(३) रोहा वनविभागाच्या अधिनस्त असलेल्या वनक्षेत्राभोवती दरवर्षी उपलब्ध होणाऱ्या अनुदानातून जाळरेषा घेण्याचे काम पूर्णत्वाने करण्यात येते.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वाडा (जि.पालघर) तालुक्यात लघुपाटबंधारे विभागामध्ये
गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(६) * ३८७६५ श्री.आनंद ठाकूर : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३५३४७ ला दिनांक १८ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाडा (जि.पालघर) तालुक्यात लघुपाटबंधारे विभागामार्फत बांधण्यात आलेल्या सरस ओहोळ बंधाऱ्याच्या बांधकामामध्ये मोठ्या प्रमाणात गैरव्यवहार झाल्याची बाब माहे ऑगस्ट, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बंधाऱ्याचे काम घेताना ठेकेदाराने बेरोजगारांच्या नावावर त्यांच्या नकळत निविदा प्रक्रिया व अन्य कागदपत्रांवर खोट्या सहया करून रुपये ७,७२,१२४/- चा धनादेश वटविण्यात आला, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) तक्रार प्राप्त झालेली आहे. हे खरे आहे.

(२) ठेकेदाराचे मागणीनुसार जिल्हा परिषद ठाणे यांचेकडील काम वाटप समिती सभेने श्री.चेतन जगन्नाथ पाटील सुशिक्षित बेरोजगार अभियंता यांना कामाची शिफारस केली आहे. त्यानुसार सदर कामाचे बी. १ निविदा सक्षम स्तरावर मंजूर करण्यात आलेली आहे व त्यानुसार काम जून २०१२ मध्ये पूर्ण झालेले असून कामाचे देयक संबंधितांना रेखांकीत धनादेशाद्वारे अदा करण्यात आलेले आहे.

(३) होय, कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे विभाग, जिल्हा परिषद पालघर यांचे मार्फत चौकशी करण्यात आलेली आहे. चौकशीमध्ये या कामात भ्रष्टाचार झाल्याचे आढळून आलेले नाही. त्यामुळे कार्यवाही करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शेतकऱ्यांना पाईपलाईनद्वारे सिंचनासाठी पाणी उपलब्ध करून देण्याचा
निर्णय शासनाने घेतल्याबाबत**

(७) * ३७९८५ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाने शेतकऱ्यांना पाईपलाईनद्वारे सिंचनासाठी पाणी उपलब्ध करून देण्याबाबत माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निर्णय घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर सिंचन प्रकल्प हा केंद्र सरकारच्या पीआयएन (पाईपड इरिगेशन नेटवर्क) धोरणानुसार आकारण्यात आला असून याचा नवीन प्रयोग गुंजवणी (ता.वेलहे) प्रकल्पात साकारण्यात येणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकल्पाचे सर्वसाधारण स्वरूप काय आहे व त्याची अंमलबजावणी केव्हापासून होणार आहे ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) महाराष्ट्र राज्यासाठी नलिकाद्वारे सिंचन वितरण प्रणाली धोरणाच्या प्रस्तावास दिनांक १७/०५/२०१६ रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत मान्यता देण्यात आली आहे. त्यानुसार नलिकेद्वारे सिंचन वितरण धोरणाबाबत शासन निर्णय दिनांक ०९/०६/२०१६ व १३/०१/२०१७ रोजी निर्गमित करण्यात आले आहेत. दिनांक १८/०१/२०१७ रोजी दिनांक १३/०१/२०१७ च्या शासन निर्णयाबाबत शुध्दीपत्रक निर्गमित केले आहे.

(२) व (३) गुंजवणी प्रकल्पाची वितरण व्यवस्था नाविन्यपूर्ण आहे. गुंजवणी प्रकल्पाच्या लाभक्षेत्रातील इतर अस्तित्वातील प्रकल्पाद्वारे अदिच्छादित (overlap) होणारे क्षेत्र वगळून उर्वरित क्षेत्रासाठी कालवा/ वितरण प्रणाली बंद पाईपमध्ये रुपांतरीत करणे व अशा प्रस्तावित नियोजनामुळे बचत होणाऱ्या पाण्यातून वाढीव क्षेत्र सिंचनाखाली आणण्यासाठी नवीन नारायणपूर उपसा सिंचन योजनेसह गुंजवणी प्रकल्पास तत्वतः मान्यता मिळणेबाबत सादर केलेल्या प्रस्तावास त्यातील तांत्रिक बाबी व फायदे लक्षात घेऊन प्रायोगिक तत्वावर खास बाब म्हणून तत्वतः मान्यता दिनांक २१/०४/२०१६ रोजीच्या शासन पत्रान्वये देण्यात आली आहे. सदर प्रकल्प अहवालास द्वितीय सुधारित प्रशासकीय मान्यतेची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

**औरंगाबाद जिल्ह्यातील जिल्हा परिषदेच्या शाळांच्या इमारतींची
दुरवस्था झाल्याबाबत**

(८) * ३८७१४ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३५४१९ ला दिनांक १८ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) औरंगाबाद जिल्ह्यात जिल्हा परिषदेच्या २१०९ शाळा असून त्यापैकी १५०० शाळांच्या इमारती मोडकळीस आल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त शाळांमध्ये ग्रामीण भागातील ४ लाख विद्यार्थी शिक्षण घेत असून या इमारती स्वातंत्र्यपूर्व काळातील असल्याने त्यांची दुरवस्था झाल्यामुळे विद्यार्थ्यांची सुरक्षा धोक्यात असूनही जि.प. प्रशासन इमारती दुरुस्त करण्यास दुर्लक्ष करत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे अंशतः खरे आहे. जिल्हा परिषदेच्या ६५ शाळांच्या १८४ वर्ग खोल्या मोडकळीस आलेल्या असून त्याच्या दुरुस्तीसाठी जिल्हा परिषद सर्वसाधारण सभेने मान्यता दिली आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) सन २०१७-१८ करीता जिल्हा परिषदेच्या ४२ शाळांच्या ५५ नवीन वर्गखोल्या बांधकामासाठी जिल्हा नियोजन समितीने रुपये २.०० कोटी इतक्या निधीस मान्यता दिलेली आहे.

तसेच, सर्व शिक्षा अभियानांतर्गत ६५ शाळांच्या १०५ नवीन वर्गखोल्या मान्यता मिळालेली असून पुढील कार्यवाही सुरु आहे.

जिल्हा परिषद शाळा दुरुस्ती करणेबाबत दुर्लक्ष झालेले नसून शाळा दुरुस्तीसाठी विभागाकडे स्वतंत्र निधी नसल्याने सन २०१८-१९ यासाठी जिल्हा नियोजन समितीकडून रुपये ६१९.०० लक्ष आणि नविन वर्गखोल्या बांधकामासाठी रुपये १६२०.६० लक्ष असे एकूण रुपये २२३९.६० लक्ष रुपये निधी मिळविण्यासाठी प्रस्ताव सादर केला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगोली जिल्हयाचा विकास निधी खर्च न झाल्याबाबत

(९) * ३९१७२ श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय नियोजन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली जिल्हयात विकासाकरीता नियोजन विभागास सन २०१७-१८ साठी देण्यात आलेल्या प्राप्त निधीपैकी जवळपास अर्धा निधी खर्च झाला नाही, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच सदर निधी खर्च न होण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने निधी खर्च न करणाऱ्या अधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे नाही.

जिल्हाधिकारी, हिंगोली यांचेकडून प्राप्त माहितीनुसार सन २०१७-१८ करिता हिंगोली जिल्हयासाठी रुपये ९५७६.०० लक्ष इतका निधी प्राप्त झाला होता त्यापैकी रुपये ६०५७.०० लक्ष इतका निधी आता पर्यंत खर्च झालेला आहे. उर्वरित निधी मार्च, २०१८ पर्यंत खर्च करण्याबाबत नियोजन करण्यात आले आहे.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गडचिरोली जिल्हयातील जिल्हा रुग्णालय तसेच अन्य रुग्णालयांना
सी.टी.स्कॅन मशीन उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(१०) * ३८४५९ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३२७३५ ला दिनांक २८ जुलै, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गडचिरोली जिल्हयातील जिल्हा रुग्णालय तसेच अन्य ३१ रुग्णालयांना सी.टी.स्कॅन मशीन उपलब्ध करून देण्याचा प्रस्ताव शासनास प्राप्त झाला असूनही या प्रस्तावास आजपावेतो मान्यता देण्यात आली नसल्याची बाब माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रस्ताव सादर होऊन जवळपास एक वर्षाचा कालावधी उलटूनही अद्यापपावेतो मान्यता देण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मान्यता न देण्याची कारणे काय आहेत तसेच उक्त रुग्णालयांना सी.टी.स्कॅन मशीन कधीपर्यंत मिळणे अपेक्षित आहे,

(४) असल्यास, सी.टी.स्कॅन मशीनअभावी रुग्णांचे हाल होत असल्याने याप्रकरणी जबाबदार असणाऱ्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) व (२) हे खरे नाही.

राज्यातील विविध आरोग्य संस्थांकरीता ३१ नग सी.टी.स्कॅन मशीन खरेदी करण्यास दिनांक १५/०९/२०१७ च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे.

(३) सदर खरेदी प्रक्रिया हाफकिन जीव-औषध निर्माण महामंडळामार्फत राबविण्यात येत असून त्याकरिता दिनांक २६/१२/२०१७ रोजी ई-निविदा प्रसिध्द करण्यात आलेली आहे.

(४) जिल्हा रुग्णालय, गडचिरोली येथे उपचारासाठी येणाऱ्या बी.पी.एल धारक रुग्णांचे तसेच तातडीचे सी.टी. स्कॅन खाजगी व्यावसायिकामार्फत काढण्यात येत आहेत. त्या प्रित्यर्थीची देयके रुग्ण कल्याण समिती अथवा स्वीय प्रपंजी खात्यामधून भागविण्यात येत आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्य कामगार विमा योजना यांच्या मुंबई कार्यालयातील
समवैद्यकीय पदांच्या भरतीबाबत**

(११) * ३७९७६ अॅड.अनिल परब : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य कामगार विमा योजना यांच्या मुंबई कार्यालयातील समवैद्यकीय पदे भरण्याकरीता दिनांक १७ ऑगस्ट, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास जाहिरात देण्यात आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त जाहिरात प्रसिध्द केल्यानंतर एक आठवड्याने सुधारित जाहिरात देऊन हृदयस्पंदन आलेख तंत्रज्ञ या पदाच्या शैक्षणिक अर्हतेमध्ये बदल करण्यात आला व अनुभवाची अट काढून टाकण्यात आली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त बदल करण्याची कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, सदर भरती प्रकिया रद्द करून पुन्हा नव्याने भरती प्रकिया राबविण्याबाबतचे निवेदन महाराष्ट्र राज्य चतुर्थश्रेणी सरकारी कर्मचारी संघटनेने दिनांक ३० डिसेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास मा.सार्वजनिक आरोग्य मंत्री, मा.सार्वजनिक आरोग्य राज्यमंत्री, सचिव, सार्वजनिक आरोग्य, आयुक्त, राज्य कामगार योजना यांचेकडे सादर केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, सदर भरती प्रकिया रद्द करून नव्याने भरती प्रकिया राबविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) दिनांक १७/०८/२०१७ रोजी वृत्तपत्रात प्रसिद्ध करण्यात आलेल्या जाहिरातीमध्ये हृदयस्पंदन आलेख तंत्रज्ञ पदाकरीता शैक्षणिक अर्हता एस.एस.सी. किंवा तत्सम अशी दर्शविण्यात आलेली होती. सदर पदाकरीता जाहिरातीमध्ये दर्शविण्यात आलेली एस.एस.सी. ही शैक्षणिक अर्हता चुकीची असून, त्याऐवजी शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग क्र. आरटीआर १८८३/प्र.क्र. ६०/सेवा-१, दिनांक ०४/०४/२००१ व त्यासोबतच्या अधिसूचनेमध्ये हृदयस्पंदन आलेख तंत्रज्ञ पदाची शैक्षणिक अर्हता बी.एस.सी. (भौतिकशास्त्र/ रसायनशास्त्र/ जीवशास्त्र यापैकी एका विषयासह विज्ञान शाखेतील पदवी) अशी विहित करण्यात आल्याचे निदर्शनास आले. सबब हृदयस्पंदन आलेख तंत्रज्ञ पदाच्या शैक्षणिक अर्हतेमध्ये सदर शासन निर्णयाप्रमाणे (भौतिकशास्त्र/ रसायनशास्त्र/जीवशास्त्र यापैकी एका विषयासह विज्ञान शाखेतील पदवी) अशी सुधारणा करण्यात आली. तसे उमेदवारांना कळविण्यात आले.

(४) होय.

(५) सदर भरती प्रक्रिया शासनाच्या मान्यतेने महाऑनलाईनतर्फे राबविण्यात आलेली असल्याने ती रद्द करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात मनोधैर्य योजनेंतर्गत ॲसिड हल्ल्यातील पिडीतांना
शासनाकडून आर्थिक मदत देण्यास विलंब होत असल्याबाबत**

(१२) * ३७६५७ श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.किरण पावसकर, श्री.जयवंतराव जाधव, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.अनिल भोसले, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.खवाजा बेग : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३४८८९ ला दिनांक १८ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्य शासनाने “मनोधैर्य” योजनेतर्गत अॅसिड हल्ल्यातील पिडीतांना दहा लाख रुपयांपर्यंत आर्थिक मदत, व्यावसायिक प्रशिक्षण व वैद्यकीय उपचारांचा खर्च देण्यात येत असतो, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्यात “मनोधैर्य” योजनेतर्गत अॅसिड हल्ल्यातील पिडीतांना शासनाकडून मदत देण्यास विलंब होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, एका अॅसिड हल्ल्यातील पिडीताला सन २०१२ पासून भरपाईची रक्कम व वैद्यकीय उपचारांसाठी झालेला खर्च मिळाला नसल्याने मुंबई उच्च न्यायालयाने शासनाकडून “मनोधैर्य” योजनेतर्गत त्वरीत मदत देण्याचे आदेश दिल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर तरुण पीडीतेसह राज्यात अशाप्रकारचे किती पीडीत शासनाच्या ‘मनोधैर्य’ योजनेच्या मदतीपासून वंचित आहेत,
- (५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने “मनोधैर्य” योजनेतर्गत अॅसिड हल्ल्यातील पिडीतांना त्वरीत मदत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) मा.उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार गठीत करण्यात आलेल्या समितीने शिफारस केल्यानुसार दिनांक ३०/१२/२०१७ च्या शासन निर्णयानुसार राज्यात नवीन सुधारित मनोधैर्य योजना कार्यान्वित करण्यात आली आहे. त्यानुसार रुपये १०.०० लाखापर्यंत आर्थिक मदत अॅसिड हल्ल्यातील पीडीतांस अनुज्ञेय आहे.

(२) नाही.

(३) व (४) मा.मुंबई उच्च न्यायालयात दाखल रिट याचिकेच्या अनुषंगाने, मा.न्यायालयाच्या आदेशानुसार, सन २०१२ मधील सदर पीडीतेस, विभागाच्या दिनांक २७/०२/२०१५ च्या आदेशान्वये वैद्यकीय उपचारासाठी एक विशेष म्हणून अर्थसहाय्य मंजूर करण्यात आलेले होते.

त्याचप्रमाणे सदर पीडीतेस वैद्यकीय उपचाराव्यतिरिक्त या विभागाच्या दिनांक १८/०१/२०१८ च्या आदेशान्वये अतिरिक्त अर्थसहाय्य पुर्नवसनासाठी अदा करण्यात आलेले आहे.

(५) सद्यःस्थितीत माहे नोव्हेंबर, २०१७ अखेरपर्यंत मनोधैर्य योजनेतर्गत अॅसिड हल्ल्यातील पीडीतांची एकुण २९ प्रकरणे प्राप्त झाली होती. त्यापैकी २२ प्रकरणांत अर्थसहाय्य मंजूर करण्यात आले आहे. उर्वरित ६ प्रकरणे मंजूरीसाठी प्रलंबित आहेत. त्याबाबत कार्यवाही करण्यात येत आहे.

**मुंबईतील मानखुर्द येथील चिल्ड्रन सोसायटीत
कर्मचाऱ्यांकडून होणाऱ्या मारहाणीबाबत**

(१३) * ३७८२५ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.किरण पावसकर, श्री.जयवंतराव जाधव, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.विक्रम काळे, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील मानखुर्द येथील चिल्ड्रन सोसायटीतील कर्मचाऱ्यांकडून होणाऱ्या मारहाणीला कंटाळून ५ लहान मुलांनी पलायन केल्याची बाब माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये वा तयारदम्यान शासनाच्या निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने या चिल्ड्रन सोसायटीत मारहाण करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) व (२) मुंबईतील मानखुर्द येथील चिल्ड्रन ७ लहान मुलांनी दिनांक २१ नोव्हेंबर, २०१७ रोजी पलायन केले आहे. त्यापैकी ५ मुलांनी परिसरातून ताब्यात घेण्यात आले आहे. संस्थास्तरावर चौकशी समिती स्थापन करून चौकशी केली असता, चौकशीमध्ये कर्मचाऱ्यांकडून मारहाण झाली नसल्याचे आढळून आले आहे. त्यामुळे कारवाई करण्याचा प्रश्नच येत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी असलेला परिपोषण आहार भत्ता
सहा महिन्यापासून मिळाला नसल्याबाबत**

(१४) * ३८४१८ आर्कि.अनंत गाडगीळ : सन्माननीय विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शासनाने नव्याने स्थापन केलेल्या ओबीसी आणि समाजकल्याण या दोन विभागाच्या वादामुळे मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी असलेला ९०० रुपयांचा परिपोषण आहार भत्ता सहा महिन्यापासून मिळाला नसल्याचे दिनांक १ जानेवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने दोन विभागांवर जबाबदारी निश्चित करून सदरील परिपोषण आहारभत्ता मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पंतप्रधान आवास योजनेतर्गत केवळ ६ घरे बांधली असल्याबाबत

(१५) * ३८३९० श्री.रामहरी रुपनवर, आर्कि.अनंत गाडगीळ, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, श्री.शरद रणपिसे, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.चंद्रकांत रघुवंशी, श्री.सुभाष झांबड, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.मोहनराव कदम, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पंतप्रधान आवास योजनेतर्गत राज्यात सुरु असलेल्या आर्थिक वर्षात दिनांक २७ नोव्हेंबर, २०१७ रोजीपर्यंत केवळ ६ घरे बांधली असल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ग्रामविकास मंत्रालयाने पंतप्रधान आवास योजनेसाठी रुपये १२७.०४ कोटी दिले असूनही शासनाने या घरांसाठी एक पैसाही दिला नाही परंतु केंद्र शासनाने केवळ ११.२४ रक्कमेची व्यवस्था केली यामुळे लाभार्थी या योजनेपासून वंचित राहिल्याने त्यांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षामध्ये सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षात मंजूर केलेली ४२४५४ घरकुले, इंदिरा आवास योजनेतर्गत अपूर्ण घरकुलांपैकी ८४७६७ व सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षातील ६ या प्रमाणे १ एप्रिल, २०१७ ते दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०१७ पर्यंत एकूण १,२७,५२७ घरकुले पूर्ण करण्यात आलेली आहेत.

(२) नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे आबे (ता.पंढरपूर, जि.सोलापूर) येथे प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्र स्थापन करणेबाबत

(१६) * ३७६९१ श्री.दत्तात्रय सावंत : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे आबे (ता.पंढरपूर, जि.सोलापूर) येथे लोकसंख्या सुमारे ५००० इतकी असून ऊसाचे बागायत क्षेत्र असल्याने प्रत्येक वर्षी सुमारे ५०० ऊस तोडणी कामगार येत असतात, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आबे येथे प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्र नसल्याने या गावातील नागरिक व ऊस तोडणी कामगार यांना पंढरपूर येथील सामान्य रुग्णालयात जावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, आबे येथे प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्र स्थापन करणेबाबत नागरिक व लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, आबे येथे प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्र स्थापन करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

आबे गावापासून चळे हे उपकेंद्र ३ किमी अंतरावर असून सरकोली उपकेंद्र हे ५ किमी अंतरावर आहे. पळूज हे प्राथमिक केंद्र १० किमी तसेच कासेगाव हे प्राथमिक उपकेंद्र १६ किमी इतक्या अंतरावर आहे. पंढरपूर सामान्य रूग्णालय आबे या गावापासून २२ किमी इतक्या अंतरावर आहे. त्यामुळे आबे येथील नागरिकांना चळे, सरकोली ही उपकेंद्र व पळूज हे प्राथमिक आरोग्य केंद्र पंढरपूर पेक्षा जवळ आहेत.

(३) मागणी प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

(४) सन २०११ च्या लोकसंख्येच्या आधारे जोड बृहत आराखडा तयार करण्याची कार्यवाही सुरु असून सदर ठिकाणी प्राथमिक आरोग्य केंद्र सुरु करण्याबाबत निकषानुसार कार्यवाही करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वाडा (जि.पालघर) येथील एकात्मिक बाल विकास प्रकल्प
कार्यालयातील व अंगणवाड्यांमध्ये रिक्त पदे भरण्याबाबत**

(१७) * ३८८८८ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.विक्रम काळे, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.खवाजा बेग, श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वाडा (जि.पालघर) येथील अतिदुर्गम आदिवासी भागात २४ महसूली गावे या प्रकल्पात येत असून या कार्यक्षेत्रात २६ मिनी अंगणवाड्या आणि ११३ मुळ अंगणवाड्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच, त्या ठिकाणी एकात्मिक बालविकास प्रकल्प सुरु करण्यात आले असून तेथे रिक्त असलेल्या पदांमुळे दोन मुख्य सेविकांना १३९ अंगणवाड्यांच्या कामाची माहिती घ्यावी लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी एकात्मिक बालविकास वाडा प्रकल्प कार्यालयात व तेथील १३९ अंगणवाडी कार्यालयात रिक्त असलेली पदे तात्काळ भरण्याबाबत समर्थन या संस्थेने मा.मंत्री महिला व बालविकास, सचिव, महिला व बालविकास यांच्याकडे दिनांक १ जानेवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास पत्राद्वारे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदरची रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) मुख्य सेविकेची पदे जिल्हा परिषद स्तरावरून भरण्यात येतात. राज्यात कार्यरत असलेल्या अंगणवाड्या गावातील जवळच्या अंगणवाड्यांमध्ये समाविष्ट करता येतील काय, याबाबत आढावा घेण्याचे कामकाज वित्त विभागाच्या सूचनेनुसार आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई कार्यालयामार्फत सुरु आहे. आढाव्या अंती रिक्त पदे भरण्याबाबत निर्णय घेण्यात येणार आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोल्हापूर जिल्हयात छत्रपती प्रमिलाराजे रुग्णालयाच्या (सीपीआर)
ट्रामा केअर विभागासाठी कायमस्वरूपी पदे भरण्याबाबत**

(१८) * ३७६६८ श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर जिल्हयात छत्रपती प्रमिलाराजे रुग्णालयाच्या (सीपीआर) ट्रामा केअर विभागासाठी कायमस्वरूपी ३९ आणि बाहयस्त्रोत (आऊटसोर्सिंग) ची ९ अशा एकूण ४८ पदांचा प्रस्ताव मागील सव्वा वर्षांपासून राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयाच्या प्रशासनाने वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन विभागाकडे पाठविला असून अद्यापपावेतो तो मंजूर झाला नसल्याचे माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सद्यःस्थितीत अपघाताची संख्या वाढत असल्याने ट्रामा केअर विभागाच्या ४८ पदांना मंजूरी मिळण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) होय.

(२) व (३) पदनिर्मितीचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

**नागपूर प्रादेशिक मनोरुग्णालयातील नोंदणी
शुल्कात गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(१९) * ३७८२६ प्रा.अनिल सोले, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.मितेश भांगडिया : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील प्रादेशिक मनोरुग्णालयातील नोंदणी शुल्कात गैरव्यवहार झाल्याने शासनाने पुण्याच्या चार सदस्यीय समितीकडून लेखापरिक्षण करून चौकशी केली होती, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त समितीने चौकशी करून आपला अहवाल शासनास सादर केलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त समितीकडून अहवाल शासनास कधीपर्यंत सादर करण्यात येणार आहे, तसेच उक्त प्रकरणी दोषीवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) समितीकडून अहवाल दिनांक १६/०२/२०१८ रोजी आरोग्य संचालनालयास प्राप्त झाला असून उक्त प्रकरणी दोषी कनिष्ठ लिपिक यांना निलंबित करण्यात आलेले आहे.

तसेच त्यांचेकडून रुपये १,७६,७६५/- इतकी रक्कम वसूल केली असून स्थानिक पोलीस स्टेशनमध्ये त्यांचेविरुद्ध गुन्हा नोंदविण्यात आलेला आहे व त्यांचेविरुद्ध उपसंचालक स्तरावर शिस्तभंगाची कार्यवाही सुरु करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**यवतमाळ जिल्हा परिषद बांधकाम विभागाने ई-निविदेमध्ये
गैरव्यवहार केल्याबाबत**

(२०) * ३७७१९ श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ जिल्हा परिषद बांधकाम विभागाने दिनांक १८ डिसेंबर, २०१७ रोजी मजूर कामगार सहकारी संस्थेकरिता ई-निविदा प्रकाशित केली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ई-निविदेमध्ये अट क्र. ८ पतदारी प्रमाणपत्र मागून या निविदेमध्ये गैरव्यवहार करण्यात आला, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासन निर्णय दिनांक १९ ऑक्टोबर, २०११ रोजीच्या आदेशात क्र. १० वर स्पष्ट निर्देश असतांना त्याचे पालन न करता केवळ निविदेत गैरव्यवहार करण्याकरिता उक्त अट टाकण्यात आली, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, तसेच सदर निविदा रद्द करून पुन्हा नव्याने प्रकाशित करण्यात येणार आहे काय

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

(२) व (३) गैरव्यवहार करण्यात आला हे खरे नाही.

(४) जिल्हा परिषद, यवतमाळ यांनी दिनांक १८.१२.२०१७ ला प्रसिध्द केलेल्या ई-निविदेमध्ये जिल्हा सहकारी संस्थांकडून पतदारी दाखला सादर करणे बंधनकारक राहिल ही अट टाकण्यात आलेली होती. सदर अट अनावधानाने टाकण्यात आली असल्याचे निदर्शनास येताच, सदर अट रद्द करून "पतदारी दाखला" या ऐवजी "आर्थिक पात्रता दाखला" सादर करण्याची अट पुढील निविदेकरीता समाविष्ट करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोल्हापूर जलसंधारणांच्या कामांमध्ये गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(२१) * ३७७५३ श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.हरिसिंग राठोड, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.सुभाष झांबड, श्री.मोहनराव कदम, आर्कि.अनंत गाडगीळ, अॅड.जयदेव गायकवाड : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर जलसंधारण विभागात सन २०१४ ते २०१७ या कालावधीत सुमारे १०० कोटी रुपये खर्चाच्या मृद व जलसंधारणाच्या कामांमध्ये ९४ अधिकारी/ कर्मचारी यांनी गैरव्यवहार केला असून ६० टक्के रक्कमेचा अपहार झाल्याचे माहे नोव्हेंबर,२०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) तसेच कोल्हापूर जिल्हयातील तीन मातीच्या धरणांची सुमारे एक हजार कोटीची कामे मर्जितल्या कंत्राटदारांना देवून गैरव्यवहार झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सद्यःस्थितीत धरणांची बांधकामे अद्यापी अपूर्ण आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने दोषींविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) नाही.

कोल्हापूर विभागांतर्गत सन २०१४-१७ या कालावधीत मातीच्या धरणाच्या एक हजार कोटी रकमेच्या निविदा काढण्यात आलेल्या नाही.

(४) वरील प्रश्न भाग -१ च्या अनुषंगाने नमूद करण्यात येते की, प्रस्तुत प्रकरणी प्राप्त तक्रारींच्या अनुषंगाने कृषी विभागाच्या दक्षता पथक, कृषी आयुक्तालय पुणे यांचेमार्फत प्राथमिक चौकशी करण्यात आली आहे. सदर अहवालानुसार निदर्शनास आलेल्या अनियमिततेच्या अनुषंगाने संबंधित अधिकारी व कर्मचारी यांच्याविरुद्ध शिस्तभंगविषयक कार्यवाही करण्याचे प्रस्तावित आहे. तसेच प्रकरणातील संबंधित जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी, सातारा यांना दिनांक २०/१२/२०१७ अन्वये कृषी विभागामार्फत निलंबित करण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे जिल्हयात सॅनिटरी नॅपकिनची देखभाल दुरुस्तीच्या नावाखाली
कोटयवधी रुपये खर्च केल्याबाबत**

(२२) * ३८२०९ अॅड.जयदेव गायकवाड : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे जिल्ह्यात सॅनिटरी नॅपकिनच्या खरेदीच्या नावाखाली कोटयवधी रुपयांचा दुरुपयोग केल्याचे माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने सदर खरेदीत आवश्यकतेपेक्षा जास्तीच्या सॅनिटरी नॅपकिनची खरेदी करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दिपक सावंत : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बीड जिल्ह्यात अतिवृष्टीमुळे क्षतिग्रस्त व फुटलेल्या
पाझर तलावांच्या दुरुस्तीबाबत**

- (२३) * ३७८५४ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.जयवंतराव जाधव : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३५०७४ ला दिनांक १८ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) बीड जिल्ह्यात माहे सप्टेबर, ऑक्टोबर व नोव्हेंबर, २०१६ या महिन्यात झालेल्या अतिवृष्टीमुळे २६४ विविध सिंचन प्रकल्प क्षतिग्रस्त झाले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, यापैकी २५३ लघुसिंचन प्रकल्प बीड जिल्हा परिषदेच्या कार्यक्षेत्रात असून त्यांच्या दुरुस्ती करिता १७.११ कोटी रुपये व इतर नऊ पाझर तलाव यांच्या दुरुस्तीसाठी आवश्यक रुपये ६८.५० लक्ष निधी मागणीचा प्रस्ताव दिनांक १० नोव्हेंबर, २०१६ रोजी अधीक्षक, अभियंता लघुसिंचन (जलसंधारण) यांनी जिल्हाधिकारी, बीड यांना सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त नमूद २६४ क्षतिग्रस्त लघुसिंचन प्रकल्पामध्ये गेवराई विधानसभा मतदार संघातील कोणकोणत्या प्रकल्पांचा समावेश आहे,
- (४) असल्यास, निधी उपलब्धतेबाबत तसेच क्षतिग्रस्त झालेल्या लघुसिंचन प्रकल्पांच्या दुरुस्तीसाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय.

(३) उक्त २६४ क्षतिग्रस्त लघुसिंचन प्रकल्पांमध्ये गेवराई विधानसभा मतदार संघातील १९ प्रकल्पांचा समावेश आहे. त्यापैकी बीड तालुक्यातील लोळदगाव कोल्हापुरी बंधारा व अंकुट कोल्हापुरी बंधारा हे ०२ प्रकल्प व गेवराई तालुक्यातील समाविष्ट इतर १७ प्रकल्प पुढील प्रमाणे आहेत :- आहेरवाहेगाव पाझर तलाव, मारफळा-१, शेकटा-१, मारफळा-२, मिरकळा, रानमळा, सेलु(बु), शिंदेवाडी, भेंड(बु), भाटेपुरी, सुलतानपूर, जातेगाव(बोकुडदरा), गाढेवस्ती, बंगालीपिंपळा(लमानवाडी), कुकडेगाव गावतलाव, बंगालीपिंपळा (हडुकदरा), औ. कुकडा (दगडगाव) पाझर तलाव इ.

(४) व (५) विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद यांचे अर्धशासकिय पत्र क्र.२०१७/रोहयो/तांत्रिक/८५१, दिनांक ०१/०२/२०१८ अन्वये जिल्हाधिकारी, बीड यांना जिल्हयातील कोल्हापुरी बंधान्यांच्या गेट दुरुस्ती, स्थापत्य बांधकाम दुरुस्ती व नवीन गेट खरेदीसाठी सन २०१८-१९ जिल्हा वार्षिक योजनेतून निधी उपलब्ध करून देणे बाबत कळविले आहे. त्यानुसार कार्यकारी अभियंता, लघुसिंचन (जलसंधारण) विभाग, बीड व कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे विभाग, जिल्हा परिषद, बीड यांनी अनुक्रमे रुपये ६८.५० लक्ष व रुपये १७११.०९ लक्ष अशी एकुण १७७९.५९ लक्ष निधीची मागणी जिल्हाधिकारी, बीड यांचेकडे सादर केली आहे.

जागतिक आरोग्य संघटनेच्या निकषाबाबत

(२४) * ३८८५८ डॉ.सुधीर तांबे, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.श्रीकांत देशपांडे, श्री.विक्रम काळे, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.दत्तात्रय सावंत : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जागतिक आरोग्य संघटनेच्या निकषानुसार शासनाने किमान चार टक्के खर्च करणे आवश्यक असताना शासन सार्वजनिक आरोग्यावर तसेच वैद्यकीय शिक्षणावर अंदाजे फक्त सव्वा टक्के रक्कम खर्च करीत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात रुग्णांची वाढती अपेक्षा, तुटपुंजी औषधे व उपकरणे असल्याने शासकीय डॉक्टरांना काम करण्यास त्रास होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने राज्यात सार्वजनिक आरोग्यावर जादा निधीची तरतूद करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) व (२) हे खरे नाही.

आरोग्य सेवेवरील खर्चाबाबत जागतिक आरोग्य संघटनेचे निकष हे एकूण राष्ट्रीय उत्पादनाशी (GNP) संबंधित आहेत.

राज्य शासनाच्या अर्थसंकल्पात सार्वजनिक आरोग्य विभाग आणि वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागाचा वाटा अनुक्रमे २.९१% व ०.७६% इतका आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर शासकीय वैद्यकीय रुग्णालयामध्ये सामान्य रुग्णांना
अत्याधुनिक एमआरआय, सीटी स्कॅन चाचणीकरिता
प्रतिक्षा करावी लागत असल्याबाबत**

(२५) * ३७९३३ श्री.मितेश भांगडिया, प्रा.अनिल सोले : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर शासकीय वैद्यकीय रुग्णालयामध्ये सामान्य रुग्णांना अत्याधुनिक एमआरआय, सीटी स्कॅन चाचणीकरिता आठ ते दहा दिवस प्रतिक्षा करावी लागत असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सर्व अत्याधुनिक चाचण्या डिजिटल यंत्रणेमार्फत डॉक्टरांच्या संगणकावर प्रत्यक्ष पाहण्याची यंत्रणा (ऑनलाईन) नादुरुस्त झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, डॉक्टर संगणकावर डिजिटल यंत्रणेमार्फत चाचण्या पाहू न शकल्यामुळे रुग्णांचा अहवाल उशिरा मिळत असल्याने वैद्यकीय उपचारास विलंब होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने रुग्णांच्या चाचण्यांचे अहवाल त्वरित मिळण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गणपतीपुळे (जि.रत्नागिरी) येथे समुद्र किनाऱ्यावर
सुरक्षित झोन निर्माण करण्याबाबत**

(२६) * ३८२४६ श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय पर्यटन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गणपतीपुळे (जि.रत्नागिरी) येथे समुद्र किनाऱ्यावर दिनांक २३ डिसेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास दोन व्यक्तींचा समुद्रात बुडून मृत्यू झाला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आंतरराष्ट्रीय पर्यटन स्थळ असलेल्या गणपतीपुळे किनाऱ्यावर तांत्रिकदृष्ट्या सुरक्षित झोन निर्माण करण्याचे काम मेरी टाईम बोर्डाकडे आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, गणपतीपुळे येथे समुद्र किनाऱ्यावर तांत्रिकदृष्ट्या सुरक्षित झोन निर्माण करण्याकरिता सर्वेक्षण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.जयकुमार रावल : (१) नाही. तथापि, गणपतीपुळे पासून सुमारे ३ कि.मी. अंतरावर मालगुंड निर्मल नगरी ता.जि.रत्नागिरी येथे दिनांक २३/१२/२०१७ रोजी दोन व्यक्ती समुद्रात पोहण्यासाठी गेले असता त्यांना पाण्याचा अंदाज न आल्याने त्यांचा बुडून मृत्यू झालेला आहे.

(२) नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नांदगाव (ता.मूल, जि.चंद्रपूर) ग्रामपंचायतीमधील
ग्रामसेवकांच्या मनमानी कारभाराबाबत**

(२७) * ३८९२१ श्री.गिरीशचंद्र व्यास : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नांदगाव (ता.मूल, जि.चंद्रपूर) ग्रामपंचायतीमधील कार्यरत ग्रामसेवकांच्या मनमानी कारभारावर आक्षेप घेवून गावातील नागरिक व ग्रामपंचायत सदस्य यांनी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, चंद्रपूर यांचेकडे लेखी तक्रार करूनही संबंधित ग्रामसेवकावर कोणतीही कारवाई झाली नसल्याचे दिनांक ९ डिसेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने दोषी ग्रामसेवक व अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

(२) या प्रकरणात प्राथमिक चौकशीअंती झालेल्या गैरकारभाराकरीता ग्रामपंचायत नांदगांव येथील तत्कालीन श्री.डि. एस. कोठाळकर ग्रामसेवक हे जबाबदार असल्याने त्यांना दिनांक ०३/०१/२०१८ च्या आदेशा अन्वये जिल्हा परिषदेच्या सेवेतून निलंबित करण्यात आलेले आहे. तसेच, श्री.डी.एस. कोठाळकर, ग्रामसेवक यांच्याविरुद्ध विभागीय चौकशीची कारवाई प्रस्तावित करण्याकरीता ग्रामपंचायत नांदगांव येथे झालेल्या गैरकारभाराची सखोल चौकशी करून जोडपत्र सादर करण्यास गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, मूल यांना कळविण्यात आलेले आहे. सदर जोडपत्र प्राप्त होताच श्री.डी. एस. कोठाळकर, ग्रामसेवक यांच्यावर नियमानुसार कारवाई करण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सांगली जिल्ह्यातील सागरेश्वर अभयारण्यातील ताकारी येथे
आग लागून वनक्षेत्राचे नुकसान झाल्याबाबत

(२८) * ३८५७६ श्री.मोहनराव कदम, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.आनंदराव पाटील, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.रामहरी रुपनवर, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सांगली जिल्ह्यातील सागरेश्वर अभयारण्यातील मौजे ताकारी येथे आग लागून शेकडो एकर वनक्षेत्राचे नुकसान झाले असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, दुर्घटना झाल्यानंतरही वन विभागाच्या अधिकाऱ्यांनी याकडे दुर्लक्ष केले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी वनक्षेत्रपालांनी चौकशी अहवाल सादर केला आहे काय, त्यात काय आढळून आले, त्यात दोषी आढळून येणाऱ्या संबंधितावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१), (२) व (३) सागरेश्वर अभयारण्यातील मौजे ताकारी येथे दिनांक २८/१२/२०१७ रोजी गस्त करण्याच्या वन कर्मचाऱ्यांना आग लागल्याचे निदर्शनास आले. वनकर्मचारी व स्थानिक नागरीकांच्या मदतीने तात्काळ आग विझविण्यात आली. सदर आगीत ५.०० हेक्टर वनक्षेत्र जळाले असून प्रस्तुत प्रकरणी प्रथम गुन्हा रिपोर्ट नोंदविण्यात आला आहे.

पुढील चौकशी दरम्यान सदर आग इलेक्ट्रीक पोल वरील शॉर्ट सर्किट मुळे लागल्याचे निष्पन्न झाले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**संगमेश्वर (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील गडनदी व गडगडी प्रकल्पाचे
काम सुरु करण्याबाबत**

(२९) * ३९०१७ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ५८५२ ला दिनांक १६ मार्च, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील कथित सिंचन घोटाळा प्रकरणी शासनाने कोकणातील १२ लघुपाटबंधारे प्रकल्पांची लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाकडून दिनांक ५ फेब्रुवारी, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास चौकशी सुरु केली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यामुळे संगमेश्वर (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील गडनदी आणि गडगडी प्रकल्पाचे काम दोन वर्षांपासून काम बंद पडले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने तेथील जनतेला उपयुक्त ठरणाऱ्या सदरील प्रकल्पाचे काम पुन्हा सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) होय.

(२) गडनदी व गडगडी या प्रकल्पांच्या धरण व अनुषंगिक कामांच्या निविदा शासनाने दिनांक २३/०९/२०१६ च्या निर्णयाने विखंडित केल्या आहेत. या निर्णयाचे अनुषंगाने संबंधित ठेकेदार यांनी मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे रिट याचिका दाखल केली असून सद्यःस्थितीत हे प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे. तसेच या प्रकल्पांच्या धरणांची कामे बहुतांशी पूर्ण असून कालवा व पुनर्वसनाची कामे निधी उपलब्धतेनुसार प्रगतीपथावर आहेत.

(३) या प्रकल्पांच्या धरण कामांची चौकशी लाचलुचपत खात्यामार्फत सुरु असून अद्याप चौकशी पूर्ण झालेली नाही.

गडनदी प्रकल्पावरील कालवा व पुनर्वसनाची कामे प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजना (PMKSY) अंतर्गत चालू असून सन २०१९ अखेर प्रकल्प पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

गडगडी प्रकल्पाच्या कालवा व पुनर्वसनाची कामे निधी उपलब्धतेनुसार प्रगतीपथावर आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे नावाळी (जि.ठाणे) येथे वापराविना पडून असलेल्या इमारतीत प्राथमिक आरोग्य केंद्र सुरु करण्याबाबत

(३०) * ३९१३३ श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे नावाळी (जि.ठाणे) येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्राची नवीन इमारत विनावापर पडून असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नवी मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील वगळण्यात आलेल्या १४ गावांमध्ये आरोग्य सेवा पुरविण्याकरीता सदर इमारत सार्वजनिक आरोग्य विभागास उपलब्ध व्हावी म्हणून स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १३ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास मा.सार्वजनिक आरोग्य मंत्री यांना निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने वापराविना पडून असलेल्या इमारतीमध्ये प्राथमिक आरोग्य केंद्र सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

सदरची इमारत नवी मुंबई महानगरपालिकेची असून सद्यःस्थितीत मनपाच्या ताब्यात आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे आहे.

प्राथमिक आरोग्य केंद्र निळजे हे गाव कल्याण डोंबिवली महानगर पालिकेच्या हद्दीत गेल्यामुळे मौजे नावाळी येथे प्राथमिक आरोग्य केंद्र स्थलांतरीत करण्याची कार्यवाही सुरू आहे.

सद्यःस्थितीत नवी मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातून वगळलेल्या १४ गावांसहित परिसरात प्राथमिक आरोग्य केंद्र, निळजे येथे नियमित आरोग्य सेवा पुरविण्यात येत आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अक्कलकुवा (जि.नंदुरबार) ग्रामपंचायतीची जकातीची रक्कम
संगनमताने काढल्याबाबत**

(३१) * ३८४२९ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.अमरनाथ राजूरकर :
सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अक्कलकुवा (जि.नंदुरबार) ग्रामपंचायतीची जकातीची रक्कम कोणत्याही प्रकारचा आराखडा तयार न करता व अंदाजपत्रक मंजूर न करता ग्रामसेवक व प्रशासक यांनी संगनमताने काढल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी पंचायत समितीच्या सदस्यांनी तक्रार करूनही अद्याप कोणतीच कारवाई न केल्याने त्यांनी आंदोलनाचा इशारा दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय.

(२) होय.

(३) सदर प्रकरणी सहाय्यक गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती अक्कलकुवा यांच्यामार्फत चौकशी करण्यात आली असून श्री.विजय भोमा जाधव, ग्राम विकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, अक्कलकुवा यांना निलंबित करण्यात आले आहे. तसेच सदर प्रकरणी सखोल चौकशीसाठी अति मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली त्रिस्तरीय समिती नेमून चौकशीची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे देवडे-वाडी अधिष्ठी (ता.संगमेश्वर, जि.रत्नागिरी) येथे बसविण्यात आलेले पथदिवे निकृष्ट दर्जाचे असल्याबाबत

(३२) * ३८७०४ श्री.प्रविण दरेकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.गिरीशचंद्र व्यास : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे देवडे-वाडी अधिष्ठी (ता.संगमेश्वर, जि.रत्नागिरी) येथे डोंगरी विकास कार्यक्रमांतर्गत बालाजी इंटरप्रायझेस या कंपनीकडून बसविण्यात आलेले पथदिवे हे अत्यंत निकृष्ट दर्जाचे असल्यामुळे पथदिवे लावल्यावर बंद पडल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरचे पथदिवे लावल्यानंतर सहा महिन्याची देखभाल दुरुस्तीची जबाबदारी संबंधित कंपनीवर असूनही कंपनीने पथदिव्यांची दुरुस्ती केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत ग्रुप ग्रामपंचायत, देवडे यांनी कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, रत्नागिरी यांना माहे सप्टेंबर, २०१६ पासून ते मे, २०१७ पर्यंत निवेदने दिलेली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून निवेदनाच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१), (२) व (३) होय.

(४) व (५) डोंगरी विकास कार्यक्रमांतर्गत मौजे देवडे-वाडी अधिष्ठी, ता.संगमेश्वर, जि.रत्नागिरी येथे बालाजी इंटरप्रायझेस, जी-६, कुबेर अॅव्हेन्यू, सेवाहिल, जालना रोड, औरंगाबाद यांनी ७७ सौरपथ दिवे अस्थापित केले होते. यासंदर्भात कृषी अधिकारी, पंचायत समिती, संगमेश्वर यांचेमार्फत चौकशी करण्यात आलेली आहे. संबंधित पुरवठादार यांना नादुरुस्त पथदिवे दुरुस्त करणेबाबत कळविण्यात आलेले होते. त्यानुसार पुरवठादार कंपनीने काही पथदिवे दुरुस्त करून दिले आहेत. उर्वरित नादुरुस्त पथदिवे दुरुस्त करून देत असल्याबाबत लेखी कळविले आहे. तथापि सदरच्या पथदिव्यांच्या निकृष्ट दर्जाबाबत कंपनीवर कारवाई करण्याकरीता प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

**महाराष्ट्र वस्तू व सेवा कर (जीएसटी) विभागातील
कर्मचाऱ्यांच्या मागण्यांबाबत**

(३३) * ३८३८१ अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र वस्तू व सेवा कर (जीएसटी) विभागातील कर्मचारी व अधिकारी यांनी आपल्या विविध मागण्यांसाठी दिनांक ४ जानेवारी, २०१८ रोजीपासून दोन दिवसाचे सामुहिक रजा आंदोलन पुकारले होते, हे खरे आहे काय.

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कर्मचाऱ्यांच्या मागण्यांबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) होय.

(२) महाराष्ट्र वस्तू व सेवा कर विभागातील कर्मचारी संघटना व अधिकारी संघटना यांनी केलेल्या विविध मागण्यांसंदर्भात शासन स्तरावरून कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**माहुर (जि.नांदेड) तालुक्यात शौचालय व सिंचन विहीरीच्या
कामात गैरव्यवहार केल्याबाबत**

(३४) * ३८५१८ श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) माहुर (जि.नांदेड) तालुक्यात सन २०१६-१७ मध्ये शौचालय व सिंचन विहीरीच्या कामात ग्रामसेवक व ग्रामरोजगार सेवकाने गैरव्यवहार केल्याची तक्रार आजी माजी सरपंचासह ग्रामपंचायत सदस्यांनी दिनांक ५ जानेवारी, २०१८ रोजी गटविकास अधिकाऱ्यांकडे केली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.जयकुमार रावल : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) तक्रारीच्या अनुषंगाने विस्तार अधिकारी, (पं.), शाखा अभियंता, तांत्रिक अधिकारी मार्फत प्रत्यक्ष तक्रारदार यांच्या समक्ष सन २०१६-१७ मधील शौचालयाच्या बांधकामाबाबत चौकशी करण्यात आली. चौकशीनुसार ३१ लाभार्थ्यांनी स्वतः केलेल्या शौचालय बांधकामाच्या अनुदानाची रक्कम लाभार्थ्यांच्या खात्यामध्ये जमा केलेली आहे. तसेच सिंचन विहीरीबाबत मजुरांनी केलेल्या कामानुसार मजुरी त्यांच्या खात्यात जमा केलेली आहे. त्यामध्ये ग्रामसेवक व ग्रामरोजगार सेवक दोषी आढळून आलेले नाहीत. त्यामुळे त्यांच्यावर कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही. चौकशी पूर्ण केली असून चौकशीत कोणीही दोषी आढळून आलेले नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सातारा जिल्ह्यातील उपजिल्हा रुग्णालयात तसेच
ग्रामीण रुग्णालयातील रिक्त पदे भरण्याबाबत**

(३५) * ३८९०९ श्री.आनंदराव पाटील : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सातारा जिल्ह्यातील ५० खाटांच्या उपजिल्हा रुग्णालयात तसेच ३० खाटांच्या ग्रामीण रुग्णालयांमध्ये दंतशल्य चिकित्सक, स्टाफ नर्स, गट "ड" कर्मचारी पदे निर्माण करण्यात येवूनही अद्यापी सदर पदे भरण्यात आली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने रिक्त पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) होय.

अंशतः खरे आहे. सातारा जिल्ह्यातील ५० खाटांच्या उपजिल्हा रुग्णालय, फलटण येथे व ३० खाटांच्या ग्रामीण रुग्णालय, पाटण व खंडाळा येथील दंतशल्य चिकित्सक, वर्ग-२, गट-ब या पदावर शासन निर्णय दिनांक ०२/१२/२०१७ अन्वये नियुक्ती करण्यात आलेली आहे. तसेच उर्वरित ग्रामीण रुग्णालयातील दंतशल्य चिकित्सक व अधिपरिचारीका यांची पदे तसेच चतुर्थ श्रेणीच्या गट-ड कर्मचाऱ्यांची ६७ पदे भरण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मराठवाड्यातील दुष्काळग्रस्त भागाला प्राधान्याने सिंचन सुविधा
उपलब्ध करून देणेबाबत**

(३६) * ३८५६४ श्री.सुभाष झांबड, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मराठवाड्यातील दुष्काळग्रस्त भागाला प्राधान्याने सिंचन सुविधा उपलब्ध करून देणे तसेच राज्यातील आंतरखोरे-नदीजोड प्रकल्पाच्या माध्यमातून विभागा-विभागातील पाणी संघर्षावर मार्ग काढण्यासाठी एकात्मिक राज्य जल आराखडा "मेरी" या शासनाच्या संस्थेच्या माध्यमातून तयार करण्यात येत असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासाठी कृती गटाची स्थापना करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त आराखडा किती कालावधीत तयार करण्यात येणार आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) व (२) नाही.

एकात्मिक जल आराखडा-गोदावरी खोरे व संबंधित नदी खोरे अभिकरणाद्वारे प्रगतीत असलेल्या इतर खोऱ्यांचे एकात्मिक जल आराखड्याचे समांतररित्या एकत्रीकरण करून सर्व खोऱ्यांचा "एकात्मिक राज्य जल आराखडा" विहित मुदतीत पूर्ण करण्यासाठी महासंचालक, महाराष्ट्र अभियांत्रिकी संशोधन संस्था (मेरी), नाशिक यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक २७ डिसेंबर, २०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये कृतीगटाची स्थापना करण्यात आली आहे.

(३) सर्व खोऱ्यांचा एकात्मिक राज्य जल आराखडा ३१ मार्च, २०१८ पर्यंत अंतिम करण्याचे नियोजन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अकोला जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांच्या जमिनी अल्पदराने
संपादित केल्याबाबत**

(३७) * ३८०७० श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्ह्यातील कवठा बॅरेज आणि नया अंदुरा लघुसिंचन प्रकल्पाकरिता शेतकऱ्यांच्या जमिनी संपादित केल्या असून त्यांना भूसंपादनाचा मोबदला देतांना अन्याय करण्यात आल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नया अंदुरा प्रकल्पासाठी सन २०१२-१३ मध्ये सरळ खरेदी पध्दतीने अंत्री मलकापूर, उरळ, कारंजा (रम) येथील शेतकऱ्यांच्या जमिनी एकरी रुपये दोन लाख इतक्या अल्पदराने भूसंपादन करण्यात आल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकल्पाची किंमत रुपये ४६ कोटीवरून रुपये २०० कोटीपर्यंत गेली असल्याने सध्या एकरी रुपये १० लाख दराने भूसंपादन करण्यात येत असल्याने तोच दर सरळ खरेदीत भूसंपादन झालेल्या कास्तकरांना देण्याबाबतची मागणी शेतकऱ्यांकडून करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले. त्यानुषंगाने नया अंदुरा प्रकल्पासाठी सरळ खरेदी करून दिलेल्या शेतकऱ्यांच्या भूसंपादनाचा मोबदला देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) नाही.

अकोला जिल्ह्यातील कवठा बॅरेज आणि नया अंदुरा लघु सिंचन प्रकल्पासाठी लागणाऱ्या जमिनी शेतकऱ्यांनी दिलेल्या संमतीनुसार व तत्कालीन नियमानुसार वाजवी दराने संपादित करण्यात आलेल्या आहेत.

(२) नाही.

नया अंदुरा प्रकल्पासाठी सन २०१२ व १३ मध्ये सरळ खरेदी पध्दतीने अंत्री मलकापूर, उरळ बु., उरळ खु. व कारंजा (रम.) येथील शेतकऱ्यांच्या संमतीने १३५.२३ हे. आर जमिनीचे संपादन तत्कालीन भाव आणि कार्यपध्दतीनुसार सरासरी रुपये २.९३ लक्ष / एकरी प्रमाणे वाजवी दराने करण्यात आलेले आहे.

(३) नया अंदुरा योजनेची प्र.मा. किंमत रुपये ४६.२१ कोटी असून अद्यावत किंमत रुपये २१२.०९ कोटी इतकी आहे. झालेली वाढ अनुक्रमे, दरसूचीतील बदल, जादा दराची निविदा स्वकृती, भूसंपादन व पुनर्वसन घटकातील वाढ, संकल्प-चित्रातील बदल, अपुरे सर्वेक्षण, इ. तसेच अनुषंगीक खर्चातील वाढीमुळे झालेली आहे. सन २०१२-१३ मध्ये तत्कालीन कायदा-१८९४ नुसार संपादनासाठी सादर केलेल्या भूसंपादन प्रकरणांत शेतजमिनीचा मोबदला भूसंपादन कायदा-२०१३ प्रमाणे सन २०१७ मध्ये सरासरी रुपये ७.७५ लक्ष/ एकरी दराने देण्यात आलेला/ येत असल्यामुळे सरळ खरेदीने पूर्वी संपादित केलेल्या जमिनीकरिता वाढीव दराने मोबदला देण्याची शेतकऱ्यांकडून तोंडी मागणी क्षेत्रियस्तरावर करण्यात येत आहे. तथापि, अशा मागण्यांचे लेखी निवेदन प्राप्त झालेले नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

बेरोजगार तरुणांकडून नोकरी विषयक परीक्षांचे अर्ज भरतांना १२ टक्के वस्तु व सेवा कर लावण्यात येत असल्याबाबत

(३८) * ३९३२७ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.अमरसिंह पंडित, अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिडको, केंद्र शासन, बँकांच्या परीक्षांचे अर्ज भरतांना १२ टक्के वस्तु व सेवा कर लावण्यात येत आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, वस्तु व सेवा करामुळे स्पर्धा परीक्षा देणाऱ्या बेरोजगार तरुणांमध्ये नाराजीची भावना निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार स्पर्धा परीक्षांच्या अर्जावरील वस्तु व सेवा कर रद्द करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे आहे. सिडको, केंद्र शासन तसेच बँकांच्या परीक्षेचे अर्ज भरताना त्यांनी पुरवठा केलेल्या माहितीपत्रावर परीक्षा शुल्कावर १२% जीएसटी (६% एसजीएसटी + ६% सीजीएसटी) कराचा दर आहे.

(२) वस्तु व सेवा कर प्रणालींतर्गत सिडको, बँक इत्यादी संघटना करपात्र व्यक्तीच्या व्याख्येमध्ये येतात. त्यामुळे त्यांनी पुरवठा केलेल्या माहितीपत्रकाचा समावेश व्यवसायामध्ये होतो व त्यावर वस्तु व सेवा कराची आकारणी केली जाते.

(३) संपूर्ण देशामध्ये वस्तु व सेवाकर प्रणालीची अंमलबजावणी दिनांक १ जुलै, २०१७ पासून सुरू करण्यात आली आहे. वस्तु व सेवा अधिनियमांतर्गत वस्तुच्या विक्रीवर व सेवांच्या पुरवठ्यावर कराची आकारणी होत आहे. वस्तु व सेवा कर परिषदेच्या शिफारशीनुसार राज्य शासनास कराचे दर अधिसूचीत केले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील सिंचन प्रकल्प पूर्ण करण्याबाबत

(३९) * ३९३६९ डॉ.अपूर्व हिरे, प्रा.अनिल सोले, श्री.विक्रम काळे, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.हरिसिंग राठोड, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.सुभाष झांबड, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.जनार्दन चांदूरकर, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, श्री.मोहनराव कदम : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३६०५५ ला दिनांक १८ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाराष्ट्रातील प्रधानमंत्री कृषी सिंचाई योजनेतील प्रकल्पांचा आढावा घेण्यासाठी मा.मुख्यमंत्री यांचे अध्यक्षतेखाली मा.केंद्रीय जलसंसाधन मंत्री, नवी दिल्ली व मा.जलसंपदा मंत्री यांच्या उपस्थितीत दिनांक ८ सप्टेंबर, २०१७ रोजी बैठक होवून सदर बैठकीत आंतरराज्य नदीजोड प्रकल्पासंदर्भात चर्चा करण्यात आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त बैठकीत राज्यातील अपूर्णावस्थेतील सिंचन प्रकल्प, बांधकामाधिन प्रकल्प व आंतरराज्य नदीजोड प्रकल्पाबाबत कोणते निर्णय घेण्यात आले, तसेच राज्यातील ३५९ बांधकामाधिन प्रकल्पाकरिता दिनांक १ एप्रिल, २०१७ रोजीच्या उर्वरित किंमतीनुसार आवश्यक रुपये ९४.४६३/- कोटी निधीच्या उपलब्धतेसंदर्भात कोणता निर्णय घेण्यात आला,
- (३) असल्यास, पार-तापी-नर्मदा, नार-पार, गिरणा, पार-गोदावरी, दमणगंगा-पिंजाळ इत्यादी नदीजोड प्रकल्पांचे सर्वेक्षणाचे चालू असलेले काम पूर्ण झाले आहे काय व या सर्वेक्षणाच्या कामाची सद्यःस्थिती काय आहे, तसेच या प्रकल्पामुळे राज्यातील कोणकोणत्या भागांना सिंचनाचा फायदा होणार आहे व किती सिंचन क्षमता वाढणार आहे तसेच या प्रकल्पाचे सर्वसाधारण स्वरूप काय आहे,
- (४) असल्यास, राष्ट्रीय जलविकास अभिकरणाद्वारे करण्यात येत असलेला महाराष्ट्र राज्यातील राज्यस्तरीय नदीजोड योजनांचा पुर्व संभाव्यता अभ्यास, व्यवहार्यता तपासणी अभ्यास पूर्ण झाला आहे काय, तसेच नदीजोड प्रकल्पांचे सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्याची सुरु असलेली कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय,
- (५) तसेच राज्यात एकूण ३७६ जलसिंचन प्रकल्प अपूर्णावस्थेत असून त्यांच्या मूळ किंमतीत फार मोठ्या प्रमाणात वाढ झालेली आहे व प्रकल्पांची मूळ किंमत किती होती व आता ते पूर्ण करण्यासाठी किती निधीची आवश्यकता आहे,
- (६) असल्यास, राज्यातील अपूर्ण सिंचन प्रकल्प पूर्ण करणे व आंतरराज्य नदीजोड प्रकल्पांचे कार्यास गती प्रदान करण्याचे व निधीचे उपलब्धतेचे अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) होय.

(२) सदर बैठकीत, राज्यातील प्रधानमंत्री कृषी सिंचाई योजनेतर्गत प्रकल्पांचे आढावा घेण्यात आला व त्याबाबत सूचना करण्यात आल्या.

आत्महत्याग्रस्त जिल्ह्यातील व अवर्षणप्रवण जिल्ह्यातील प्रकल्प पुर्ण करण्यासाठी केंद्रीय अर्थसहाय्य उपलब्ध करण्याबाबत केंद्रीय वित्त मंत्री यांचेकडे पाठपुरावा करावा असे ठरले.

तसेच पार-तापी-नर्मदा व दमणगंगा-पिंजाळ या दोन आंतरराज्य प्रकल्पांचे सामंजस्य करार अंतिम करण्यासाठी बैठक आयोजित करण्यात यावी असे ठरले.

(३) पार-तापी-नर्मदा, दमणगंगा-पिंजाळ, पार-गोदावरी या योजनांचे सर्वेक्षण पुर्ण झाले आहे. नार-पार-गिरणा या योजनांचे सर्वेक्षण प्रगतीपथावर आहे. राज्यातील प्रस्तावित नदीजोड प्रकल्पांमुळे नार, पार, दमणगंगा, तापी, गोदावरी, गिरणा इ. खोऱ्यातील सुमारे १ लाख हेक्टर क्षेत्रास सिंचनाचा लाभ होणार आहे.

(४) राष्ट्रीय जलविकास अभिकरणाद्वारे महाराष्ट्र राज्यातील दमणगंगा (एकदरे) - गोदावरी व दमणगंगा (वैतरणा) - गोदावरी या राज्यस्तरीय नदी जोड योजनांचा पूर्व संभाव्यता अभ्यास पुर्ण झाला असून सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) जलसिंचन प्रकल्पांच्या मूळ किंमतीत भूसंपादन, पुनर्वसन, वनजमिनीची आवश्यकता, पर्यावरण मान्यता, प्रकल्पग्रस्तांचा विरोध, प्रकल्प घटकांच्या किंमतीतील वाढ इत्यादी कारणामुळे वाढ झालेली आहे. ३५९ प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी अंदाजे रुपये ९४,४८० कोटीची आवश्यकता आहे.

(६) राज्यातील अपुर्ण सिंचन प्रकल्प पुर्ण करण्यासाठी प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेत समाविष्ट २६ प्रकल्पांना सन २०१६-१७ ते २०१९-२० या कालावधीसाठी रुपये ३८३० कोटीचे केंद्रीय अर्थसहाय्य व रुपये १२७७३ कोटीचे दिर्घकालीन नाबार्डच्या कर्जास मंजूरी मिळाली आहे. आतापर्यंत सुमारे रुपये ५१३ कोटीचे केंद्रीय अर्थसहाय्य व सुमारे रुपये ३२९१ कोटी कर्जाची रक्कम प्राप्त झाली आहे. याव्यतिरिक्त नदी जोड प्रकल्पाबाबत महाराष्ट्र, गुजरात व केंद्र शासन यांचे दरम्यान सामंजस्य करार झाल्यानंतर प्रकल्पास केंद्र शासनाकडून निधी मिळणे अपेक्षित आहे.

शासकीय नोकऱ्यांमध्ये ३० टक्के पदे कमी करण्याबाबत

(४०) * ३९४२२ श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.जयवंतराव जाधव, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.सुनिल तटकरे, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.खवाजा बेग, श्री.रामराव वडकुते, श्री.विक्रम काळे, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाच्या वित्त विभागाने सातव्या वेतन आयोगाचा शासनावर पडणारा आर्थिक बोजा तसेच संगणकीकरण व आऊटसोर्सिंगमुळे अधिक मनुष्य बळाची गरज नसल्याचे कारण पुढे करून प्रशासनातील ३० टक्के पदे कमी करून नवीन आकृतिबंध सादर करण्याबाबत सर्व मंत्रालयीन विभागांना परिपत्रकाद्वारे सूचना दिल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१७ अखेर किती व कोणकोणत्या विभागांकडून असे अहवाल प्राप्त झाले आहेत,

(३) असल्यास, सध्या सर्व संवर्गात मिळून १९ लाख शासकीय अधिकारी व कर्मचाऱ्यांची पदे असून त्यातील दोन लाख पदे रिक्त आहेत, तसेच १९ लाख कर्मचाऱ्यांची संख्या १४ लाखापर्यंत आणण्याचा शासनाचा प्रयत्न असल्याने ५ लाख कर्मचाऱ्यांना नोकऱ्या गमवाव्या लागणार आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, प्रत्येक मंत्रालयीन विभागातील ३० टक्के याप्रमाणे एकूण किती व कोणत्या संवर्गातील पदे कमी होणार आहेत,

(५) असल्यास, शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या नोकऱ्यांवर गदा येऊ नये म्हणून शासकीय कर्मचारी संघटना व राजपत्रिक अधिकारी संघटनाचे पदाधिकाऱ्यांनी मा.मुख्यमंत्री व मा.वित्त मंत्री यांना सादर केलेल्या निवेदनाचे अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) दीर्घकालीन वित्तीय स्थैर्यासाठी वेतनवाढीचा सरासरी दर हा महसूल वाढीच्या सरासरी दरापेक्षा अधिक असता कामा नये, हे सर्वसाधारण तत्त्व पाळणे आवश्यक आहे. तदनुषंगाने राज्याच्या विकासाच्या योजना राबविण्यासाठी व परिणामकारक काम होण्याच्या दृष्टीने सर्व प्रशासकीय विभाग व त्यांच्या नियंत्रणाखालील विभागप्रमुख यांनी त्यांच्या आस्थापनेवरील सर्व मंजूर पदांचा आढावा घेऊन तद्संबंधीच्या सुधारित आकृतीबंधास उच्चस्तरीय सचिव समितीची मान्यता घेणे आवश्यक ठरविण्यात आले आहे. तथापि, बहुतांश प्रशासकीय विभाग व त्यांच्या अधिपत्याखालील कार्यालयाच्या आस्थापनेवरील मंजूर पदांचा आढावा घेऊन सुधारित आकृतीबंध निश्चित केलेला नसल्याचे निदर्शनास आल्याने शासन निर्णय, वित्त विभाग, दिनांक ११ फेब्रुवारी, २०१६ अन्वये सुधारित आकृतीबंध निश्चित करण्याच्या सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

तसेच, शासन परिपत्रक दिनांक १६/०९/१६ अन्वये "प्रत्येक विभागाला आय.टी. सोल्यूशन्सच्या माध्यमातून गतिमानता आणण्यासाठी प्रयत्न करणे गरजेचे असून आय.टी. सोल्यूशन्सच्या माध्यमातून एकूण मानव संसाधनाची मागणी ३०% पर्यंत खाली आणणे गरजेचे आहे. याकरिता विभागप्रमुखांनी स्वतः लक्ष घालणे आवश्यक आहे. डेडीकेटेड आय.टी. सल्लागार तसेच, टीम हे करू शकेल. याकरिता विभागाला इन्सेंटीव्ह पण देता येईल." अशा सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

(२) दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१७ अखेर २९ विभाग व त्यांच्या अधिपत्याखालील क्षेत्रिय कार्यालये यांचे आकृतीबंध सुधारित करण्याचे एकूण ९४ प्रस्ताव या विभागास प्राप्त झालेले आहेत.

(३) नाही. अशी सरसकट पदे कमी करण्याचा कोणताही प्रस्ताव नाही. तथापि सर्व विभागांना संगणकीकृत माहिती - तंत्रज्ञानाच्या उपयोगाच्या माध्यमातून कामे गतिमान करण्यात व पर्यायाने मानव संसाधनाची आवश्यकता कमी होणार आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद येथील क्षय रुग्णालयाची दुरवस्था झाल्याबाबत

(४१) * ३९५०६ श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद येथील क्षय रुग्णालयाची दुरवस्था होऊन इमारतीच्या आवारात घाण, कचरा, वाहती गटारे व वाढलेले गवत याबाबत रुग्णालय प्रशासनाने सार्वजनिक बांधकाम विभाग, औरंगाबाद यांच्याकडे माहे ऑगस्ट, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान पत्र देऊन कोणतीच कार्यवाही केली नसल्याने त्या ठिकाणी डासांचा प्रादुर्भाव होऊन रुग्णांच्या जिवीताला धोका निर्माण झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) अंशतः खरे आहे.

औरंगाबाद येथील जिल्हा क्षयरोग केंद्रातून संपूर्ण जिल्ह्यातील सुधारित राष्ट्रीय क्षयरोग व नियंत्रण कार्यक्रमाची अंमलबजावणी व सनियंत्रण करण्यात येते. जिल्हा क्षयरोग केंद्राच्या इमारती संदर्भात दुरुस्तीसाठी सार्वजनिक बांधकाम विभागास कळविण्यात आलेले आहे. जिल्हा क्षयरोग केंद्र इमारतीतील तसेच आवारातील स्वच्छता नियमितपणे राखण्यात येते.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे दारफळ (सीना) (ता.माढा, जि.सोलापूर) येथील पुलावर
अपघात होत असल्याबाबत**

(४२) * ३९८९४ प्रा.डॉ.तानाजी सावंत : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे दारफळ (सीना) (ता.माढा, जि.सोलापूर) येथील सीना नदीवरील कोल्हापूर पध्दतीच्या बंधान्यावरील संरक्षक रेलिंग नाहीत, तसेच पुलाला तडे गेलेले असल्यामुळे दिलीप थोरात नावाच्या व्यक्तीचा पाय घसरून मृत्यू झाल्याची बाब दिनांक २८ ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, आतापर्यंत दोन गायी, दोन बैल, एक म्हैस व एक व्यक्ती या पुलावरून घसरून मृत्यूमुखी पडल्यामुळे उक्त नदीवरील पुलाची तातडीने दुरुस्ती करण्यात यावी म्हणून शासनाकडे तक्रारी केल्या, सनदशीर मार्गाने आंदोलनेही केली असून अद्यापपर्यंत पाटबंधारे विभागाचे अधिकारी काहीच कार्यवाही करित नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) हे अंशतः खरे आहे.

माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये सीना कोळेगांव धरणातून सीना नदीत पूर नियंत्रणासाठी सोडण्यात आलेला विसर्ग व स्थानिक ओढे, नाल्यातून आलेल्या पावसाच्या पाण्यामुळे सीना नदीवरील दारफळ को.प.बंधान्याचे काही प्रमाणात नुकसान झाले आहे.

श्री.दिलीप थोरात या व्यक्तीचा मृत्यू हा बंधान्यावरून पाय घसरून झालेला नसून सदर व्यक्तीचा मृत्यू हा बंधान्याच्या बाजूस नदीमध्ये अंघोळ करण्यास गेला असता पाय घसरून पडून नदीच्या प्रवाहात वाहून गेल्यामुळे झाला आहे, अशी माहिती पोलीस खात्याकडून मिळालेली आहे.

(२) पुराच्या पाण्यात काही जनावरे वाहून गेलेली आहेत. को.प.बंधाच्यावरील स्लॅबवरून सार्वजनिक वाहतूक करणे अपेक्षित नाही.

(३) को.प.बंधाच्याचे नुकसान झालेल्या कामांचे दुरुस्तीचे अंदाजपत्रक तयार करण्यात आले असून पाणीपट्टी वसूलीमधून प्राप्त होणाऱ्या निधी अंतर्गत दुरुस्ती कामांच्या प्रापणसूचीमध्ये दारफळ बंधाच्याचा दुरुस्ती कामांचा समावेश करण्यात आलेला आहे. प्रापणसूचीस सक्षमस्तरावर मान्यता घेवून दुरुस्तीचे काम करण्याचे नियोजित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**श्री छत्रपती शिवाजी महाराज सर्वोपचार रुग्णालय, सोलापूर याची
दुरवस्था झाल्याबाबत**

(४३) * ३९८९५ श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर जिल्ह्यासह उस्मानाबाद, लातूर, गुलबर्गा, विजापूर या परिसरातील जिल्ह्यांमधून श्री छत्रपती शिवाजी महाराज सर्वोपचार रुग्णालयात हजारो रुग्णांना आधार देणारे रुग्णालय अर्थात सिव्हील हॉस्पिटल, सोलापूर याची दुरवस्था झाल्याचे माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त रुग्णालयाला सर्व सेवा सुविधांचा (उदा. मोडकळीस आलेल्या इमारती, अंतर्गत खराब रस्ते, उजाड बाग, स्वच्छतेचा अभाव, पार्किंग सुविधा, पुरेशा प्रमाणात डॉक्टर आणि इतर सर्व कर्मचाऱ्यांचा तुटवडा आदिंचा) अभाव आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त रुग्णालयाला सर्व सोयी सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री.गिरीष महाजन : (१) हे खरे नाही.
 (२) हे खरे नाही.
 (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**डॉ. पंजाबराव देशमुख वैद्यकीय महाविद्यालय, अमरावती येथील
 प्रवेशामध्ये झालेल्या गैरव्यवहाराबाबत**

- (४४) * ३८८१७ श्री.श्रीकांत देशपांडे, श्री.दत्तात्रय सावंत : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) डॉ. पंजाबराव देशमुख वैद्यकीय महाविद्यालय, अमरावती येथे शैक्षणिक सत्र २००८-२००९ व २००९-२०१० ह्या वर्षात अनिवासी भारतीयांच्या पाल्यासाठी असलेल्या आरक्षित प्रवेशामध्ये रिक्त जागांवर प्रवेशित विद्यार्थ्यांकडून निर्धारित शिक्षण शुल्कापेक्षा अवास्तव जास्तीचे शिक्षण शुल्क घेतले गेल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अनिवासी भारतीय विद्यार्थ्यांकरिता आरक्षित असलेल्या रिक्त जागेवर गुणानुक्रमे यादीतील विद्यार्थ्यांना डावलून इतरत्र प्रवेश देण्यात आले असून डॉ. पंजाबराव देशमुख वैद्यकीय महाविद्यालय, अमरावती येथे शैक्षणिक सत्र २०११-१२ मध्ये गुणवंतांना डावलून व्यवस्थापनाच्या नातेवाईकांना प्रवेश देण्यात आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त वैद्यकीय महाविद्यालय, अमरावती येथे स्नातकोत्तर अभ्यासक्रमासाठी अवैधरित्या ११ विद्यार्थ्यांना प्रवेश दिल्याबद्दल महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिकद्वारे रुपये ११ लक्ष इतका दंड या महाविद्यालयावर ठोठावला होता, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून त्यानुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

सन २००९-१० मध्ये प्रवेशित विद्यार्थ्यांकडून वसूल केलेले अतिरिक्त शुल्क ज्या विद्यार्थ्यांनी मूळ पावत्या सादर केल्या. त्यांना परत केले असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

(२) शैक्षणिक वर्ष २०११-१२ मध्ये १५ टक्के अनिवासी भारतीय कोटयासाठी राखीव असलेल्या जागांवर अनिवासी भारतीय विद्यार्थ्यांना प्रवेश दिलेले आहेत. त्यामुळे आरक्षित असलेल्या रिक्त जागांवर गुणानुक्रमे यादीतील गुणवंत विद्यार्थ्यांना डावलून प्रवेश झाल्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) होय, हे खरे आहे. तथापि, यासंदर्भातील विद्यापीठाचे आदेश मा.उच्च न्यायालयाने रिट याचिका क्रमांक ६७४८/२०१५ या प्रकरणातील दिनांक ३०/०८/२०१६ रोजीच्या आदेशाद्वारे रद्द ठरविले आहेत.

(४) डॉ.पंजाबराव देशमुख स्मृती वैद्यकीय महाविद्यालय, अमरावती या संस्थेच्या विरोधातील तक्रारीच्या अनुषंगाने शिक्षण शुल्क समितीच्या दिनांक ०५/०५/२०१५ रोजीच्या बैठकीतील निर्णयानुसार वैद्यकीय शिक्षण व औषधीद्रव्ये विभागामार्फत चौकशी करण्याबाबत कळविण्यात आले होते. तसेच, इतर प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने वैद्यकीय शिक्षण विभागाच्या लेखा व दक्षता पथकामार्फत सन २०१५ व २०१६ या वर्षात चौकशी करण्यात आली होती. सदर चौकशीच्या अनुषंगाने शुल्क नियामक प्राधिकरणास शासनाचे अभिप्राय सादर करण्यात आले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मोखाडा (जि.पालघर) तालुक्यात बालरोग तज्ञ पद भरण्याबाबत

(४५) * ३८८९३ श्री.आनंद ठाकूर : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३५६०० ला दिनांक ११ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मोखाडा (जि.पालघर) तालुक्यात बालरोग तज्ञ पद रिक्त असल्यामुळे बालमृत्यूच्या प्रमाणात वाढ झाली असून बालके कुपोषित होणे, कमी वजनाची बालके जन्माला येणे, पूर्ण वाढ न झालेली बालके जन्माला येणे इत्यादी वेगवेगळ्या कारणांनी तालुक्यात बालमृत्यूचे प्रमाण वाढत असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने बालरोग तज्ञ पद भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ.दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही.

सन २०१७ मध्ये आर बी एस के अंतर्गत घेण्यात आलेल्या आरोग्य शिबीरामध्ये बालरोग तज्ञांच्या सेवा उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत. तसेच शासन आदेश दिनांक ७ डिसेंबर, २०१७ अन्वये बालरोग तज्ञाची ग्रामीण रुग्णालय, मोखाडा येथे नियुक्ती करण्यात आलेली असून सदर वैद्यकीय अधिकारी दिनांक २ जानेवारी, २०१८ रोजी रुजू झाले आहेत. तसेच मोखाडा तालुक्यातील बालमृत्यूचे प्रमाण कमी झाले आहे.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

बारामती (जि.पुणे) तालुक्यात "ग्रामपंचायत बारामती ग्रामीण" या बनावट नावाने ग्रामपंचायत कार्यरत असल्याबाबत

(४६) * ३७६४६ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बारामती (जि.पुणे) तालुक्यात सन १९८५ ते २०१२ सालापर्यंत सुमारे २८ वर्षांपासून "ग्रामपंचायत बारामती ग्रामीण" या बनावट नावाने ग्रामपंचायत कार्यरत असल्याची माहिती माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या ग्रामपंचायतीची निवडणूक तसेच निधीबाबत महसूल आणि ग्रामविकास विभागाला तसेच ग्रामपंचायतीची नोंदणी क्रमांक नसलेले लेटरहेड असलेली कागदपत्रे याबाबत शासनास माहिती नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी दोषी अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याचे आदेश विभागीय आयुक्तांनी दिनांक ३ जुलै, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास दिले होते, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने बनावट ग्रामपंचायतीमध्ये नेमणूक झालेल्या ग्रामसेवक, विस्तार अधिकारी आणि गटविकास अधिकारी यांचेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत तसेच या संपूर्ण प्रकरणाची सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१), (२), (३), (४) व (५) हे खरे नाही.

तथापि, बारामती ग्रामीण हा त्रिशंकू भाग बारामती नगरपरिषदेमध्ये नगर विकास विभागाच्या शासन अधिसूचना दिनांक २१ नोव्हेंबर, २०१२ अन्वये समाविष्ट करण्यात आला आहे. तत्पूर्वी सदरील भाग हा बारामती ग्रामीण या नावाने पंचायत समिती मळद गणात समाविष्ट होता.

याप्रकरणी मा.समिती प्रमुख, पंचायती राज समिती यांचेकडे दिनांक २३ नोव्हेंबर, २०१५ रोजी प्राप्त झालेल्या निवेदनाच्या अनुषंगाने मा.समिती प्रमुखांनी सखोल चौकशी करण्याबाबत दिलेल्या निर्देशास अनुसरून शासन स्तरावरून दिनांक ०२ डिसेंबर, २०१५ रोजीच्या शासन पत्रान्वये द्विसदस्यीय चौकशी समिती नियुक्त करण्यात आली. सदर समितीने दिनांक ०७ एप्रिल, २०१६ रोजी सादर केलेल्या अहवालाच्या अनुषंगाने शासनस्तरावरून बारामती ग्रामीण या त्रिशंकू भागाकरीता नजिकच्या ग्रामपंचायत अथवा नगरपरिषदेमध्ये समाविष्ट करण्याची अथवा स्वतंत्र ग्रामपंचायत म्हणून घोषित करण्याची कार्यवाही वेळीच का करण्यात आली नाही, त्याकरीता जबाबदार असणाऱ्या सर्व अधिकारी/कर्मचारी यांचेवर तसेच सदर भागास ग्रामपंचायत बारामती ग्रामीण असे नाव देण्यास जबाबदार असलेल्या सर्व अधिकारी/कर्मचारी यांचेवर दोषारोपपत्र बजावण्यात येऊन त्यास सक्षम प्राधिकाऱ्याची मान्यता घेऊन किंवा सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या मान्यतेसाठी तात्काळ प्रस्ताव सादर करण्याबाबत विभागीय आयुक्त, पुणे यांना शासन पत्र दिनांक २६ ऑक्टोबर, २०१६ अन्वये कळविले होते. त्यानुषंगाने विभागीय आयुक्त, पुणे यांचेकडून दिनांक १० सप्टेंबर, २०१७ रोजीच्या पत्रान्वये तत्कालीन ४ अधिकाऱ्यांविरुद्ध महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपील) नियम, १९७९ अन्वये शिस्तभंग विषयक कारवाईचा प्रस्ताव प्राप्त झाला आहे. सदर प्रस्तावावर कार्यवाही सुरू आहे.

त्याचप्रमाणे जिल्हा परिषद, पुणे कडून जिल्हा परिषदेच्या अखत्यारीतील तत्कालीन ०३ ग्रामसेवक, ०१ ग्राम विकास अधिकारी व ०२ विस्तार अधिकारी असे एकूण ६ कर्मचाऱ्यांविरुद्ध विभागीय चौकशीची कार्यवाही सुरू आहे.

राज्यात आरोग्य विभागातील रिक्त पदे भरण्याबाबत

(४७) * ३८७१६ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३५६०१ ला दिनांक ११ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात आरोग्य विभागांतर्गत १२९०५ आरोग्य संस्था असून गट "अ" ते गट "ड" गटात एकूण १५१९५ पदे रिक्त असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, राज्यात शासकीय रुग्णालयाच्या नवजात बालक कक्षात बालकांच्या प्रकृतीची काळजी घेण्यासाठी आवश्यक असणारे व्हेन्टीलेटर उपलब्ध नसून व्हेन्टीलेटरची यंत्रणा वापरण्यासाठी राज्यात तज्ञ डॉक्टर्स नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने रुग्णांना पूर्ण क्षमतेने आरोग्य सेवा मिळणे, रिक्त पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत SNCU (Level- ३) कार्यरत आहेत. वैद्यकीय शिक्षण खात्याच्या हॉस्पिटलमध्ये व्हेन्टीलेटर उपलब्ध असतात.

(३) महाराष्ट्र वैद्यकीय आरोग्य सेवा, गट-अ (ग्रेड पे रुपये ६६००/- व त्यावरील) मधील रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

वैद्यकीय अधिकारी गट-अ (ग्रेड पे रुपये ५४००) या संवर्गातील रिक्त पदावर दिनांक ४ व ५ डिसेंबर, २०१७ रोजी समुपदेशनाद्वारे एकूण ३३८ उमेदवारांना नियुक्ती आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत. तसेच दिनांक १५/१२/२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये दिर्घकाळ गैरहजर असणाऱ्या ८१ वैद्यकीय अधिकाऱ्यांना रुजू करून घेण्याचे आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत.

तसेच गट-क व गट-ड संवर्गातील आरोग्य सेवेतील रुग्ण सेवेशी संबंधित ७५ टक्के पदे भरण्याची कार्यवाही (कोल्हापूर परिमंडळ वगळून) पूर्ण झाली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगोली जिल्हयातील सामान्य रुग्णालयातील कनिष्ठ लिपीकाने गैरव्यवहार केल्याबाबत

(४८) * ३९१६६ श्री.रामराव वडकुते, श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली येथील जिल्हा रुग्णालयात रुग्ण शुल्क रक्कम स्वीयप्रपंजी (रुग्णसेवेसाठी अत्यावश्यक खर्च) खात्यात जमा न करता कनिष्ठ लिपीकाने ३० लाख ५३ हजार ७९६ रुपयांचा गैरव्यवहार केल्याची बाब माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने दोषीविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) होय.

दिनांक १४/०६/२०१७ ते १५/०६/२०१७ च्या पडताळणीअंती निदर्शनास आले.

(२) होय.

संबंधीताला निलंबित करण्यात येऊन त्यांचेविरुद्ध पोलीस स्टेशन हिंगोली येथे दिनांक ०२/०९/२०१७ रोजी गुन्हा दाखल केला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

ओबीसी मंत्रालयाच्या कामकाजासाठी अधिकारी आणि कर्मचारी वर्गाची भरती करण्याबाबत

(४९) * ३९९४९ अॅड.अनिल परब : सन्माननीय विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग कल्याणासाठी राज्य शासनाने सुरु केलेल्या ओबीसी मंत्रालयाच्या कामकाजासाठी आवश्यक असलेल्या अधिकारी आणि कर्मचारी वर्गाची भरती केली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मंत्रालयाकडे निधीची तरतुद नसल्यामुळे विकासाच्या कोणत्याही नवीन योजना अद्यापि सुरु होऊ शकल्या नाहीत, तसेच मंत्रालयाने नवीन २१ पदांची मागणी केली असता वित्त विभागाने भरतीला मान्यता दिली नसल्याने नवीन भरतीही झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) नवनिर्मित विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण विभागाकरिता सन २०१७-१८ या वित्तीय वर्षामध्ये विभागाच्या अखत्यारितील योजनांवरील खर्च सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागांतर्गत अर्थसंकल्पिय तरतुदीतून भागविण्यात येत आहे. तसेच उच्चस्तरीय समितीने मान्यता दिल्यानुसार या विभागाच्या दिनांक ०६/१२/२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये विभागाकरिता २१ पदे मंजूर करण्यात आली आहेत. सदर पदे भरण्याबाबतची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अभयारण्यातील मानवी वस्त्यांचे पुनर्वसन अभयारण्य उद्यानाबाहेर करण्याबाबत

(५०) * ३७६६५ श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.प्रविण दरेकर : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अभयारण्यातील प्राण्यांच्या संरक्षणासाठी संरक्षित अभयारण्य किंवा राष्ट्रीय उद्यानातील मानवी वस्त्यांना संरक्षित क्षेत्राबाहेर पुनर्वसन करण्याबाबतचा निर्णय राज्य मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान घेण्यात आला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर निर्णयाच्या अनुषंगाने आतापर्यंत प्रतिकेत असलेल्या राज्यातील गावांतील नागरिकांचे स्थलांतर करून किती संरक्षित वनक्षेत्रातून स्वतःहून स्थलांतरित होणाऱ्या कुटुंबांना जमिनीच्या बाजारभावाच्या चारपट मोबदला देण्यात आला आहे वा येत आहे तसेच किती कुटुंबियांना शासनाच्या नियमानुसार जमिनीचा मोबदला अदा करण्यात आला आहे,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) अभयारण्य, राष्ट्रीय उद्याने व व्याघ्र प्रकल्पातील प्राण्यांच्या संरक्षणासाठी संरक्षित अभयारण्य किंवा राष्ट्रीय उद्यानातील मानवी वस्त्यांना संरक्षित क्षेत्राबाहेर पुनर्वसन करण्याबाबतचे धोरण राज्य शासनाने दिनांक ०३/११/२०१२ रोजी जाहीर केले. तदनंतर केंद्र शासनाचा “भूमी संपादन, पुनर्वसन आणि पुर्नस्थापना करताना वाजवी भरपाई मिळण्याचा पारदर्शकतेचा हक्क अधिनियम, २०१३” चा फायदा वन्यजीव संरक्षित क्षेत्रातील पुनर्वसन होणाऱ्या गावाला मिळावा म्हणून शेतजमिनीचे बाजार मूल्याच्या चार पट मोबदला राज्य कॅम्पा निधीमधून देण्याचा निर्णय दिनांक १२/१०/२०१५ रोजी घेण्यात आला.

शासनाच्या दिनांक १०/०१/२०१८ रोजीच्या सुधारित शासन निर्देशानुसार दिनांक ०३/११/२०१२ च्या शासन निर्णयानंतर ज्या गावाचे/ कुटुंबाचे पुनर्वसन पर्याय-१ नुसार झालेले आहे व ज्यांना केवळ रुपये १०.०० लक्षा प्रती कुटुंब दिलेले आहेत, परंतु त्यांना कोणतीही शेतजमीन दिली नाही. जे कुटुंब शेतजमीन गेल्यामुळे भूमीहीन झालेले आहे, अशा कुटुंबांना त्याच्या जिल्ह्यात शेती योग्य शासकीय जमिन उपलब्ध असल्यास संबंधित जिल्हाधिकारी जास्तीत जास्त १ एकर जमीन उपलब्ध करून देतील. तसेच पर्याय-२ प्रमाणे पुनर्वसित होणाऱ्या कुटुंबांना मुळ जमिनीचा मोबदला शिघ्र सिध्द गणक पध्दतीप्रमाणे किंमत व त्यावर अतिरिक्त दिलासा रक्कम ३०% प्रमाणे परिगणीत करण्यात येईल.

(२) व (३) शासन निर्णय दिनांक १२/१०/२०१५ नुसार मेळघाट व्याघ्र प्रकल्पातील पुनर्वसन पूर्ण झालेल्या २ गावांमधील १४७ शेतकरी तर पंच व्याघ्र प्रकल्पातील पुनर्वसन पूर्ण झालेल्या २ व सुरु असलेल्या २ गावातील ३२४ शेतकरी, अशा एकूण ४७१ शेतकऱ्यांना जमिनीच्या चार पट मोबदला देण्यात आला आहे.

दिनांक ०३/११/२०१२ नंतर पुनर्वसित झालेल्या गावातील जे शेतकरी पुनर्वसनानंतर भूमीहीन झाले आहेत त्यांना १ एकर जमीन उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही संबंधित जिल्हाधिकार्यांमार्फत सुरु करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जन्मतःच हृदयदोष असलेल्या बालकांना वैद्यकिय सेवा
उपलब्ध करुन देण्याबाबत**

(५१) * ३८४३४ आर्कि.अनंत गाडगीळ : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात जन्मतःच हृदयदोष असलेल्या बालकांचे प्रमाण अधिक असून वैद्यकिय सेवा उपलब्ध न झाल्याने किंवा उपचारांसाठी पैसे नसल्याने अनेक लहान मुलांना वेळेवर उपचार मिळत नसल्याने मुंबईत ५०० पेक्षा अधिक रुग्ण उपचाराच्या प्रतीक्षेत असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने रुग्णांना तात्काळ उपचार उपलब्ध करुन देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही.

माहे जून, २०१७ ते डिसेंबर, २०१७ दरम्यान बृहन्मुंबई महानगरपालिकेतर्गत शालेय आरोग्य कार्यक्रमांतर्गत मनपा शाळेतील विद्यार्थ्यांची तपासणी करण्यात आलेली आहे. तपासणी दरम्यान एकुण ४५ विद्यार्थ्यांमध्ये जन्मतः हृदयदोष असल्याचे आढळून आले. त्यापैकी ९ विद्यार्थ्यांची शस्त्रक्रीया पूर्ण करण्यात आली, उर्वरीत २५ विद्यार्थ्यांवर उपचार सुरु आहेत, ११ विद्यार्थ्यांना उपचारांकरीता विशेष तज्ञांकडे संदर्भित करण्यात आले आहे.

मुंबईत राष्ट्रीय बाल स्वास्थ्य कार्यक्रमांतर्गत विद्यार्थ्यांची तपासणी माहे डिसेंबर, २०१७ पासून सुरु करण्यात आलेली आहे. तपासणीदरम्यान ९ विद्यार्थी शस्त्रक्रीयेसाठी पात्र असल्याचे आढळून आले असून त्यापैकी २ विद्यार्थ्यांची शस्त्रक्रीया पूर्ण करण्यात आलेली आहे. उर्वरीत ७ विद्यार्थ्यांवर उपचार सुरु आहेत.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बार्षी (जि.सोलापूर) येथे असलेल्या वन विभागाभोवती
तारेचे कंपाऊंड घालण्याबाबत**

(५२) * ३८४२३ श्री.रामहरी रुपनवर, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.आनंदराव पाटील, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बार्षी (जि.सोलापूर) पूर्व व उत्तर बाजूस असलेल्या बालाघाटच्या पायथ्याशी असलेल्या गावाच्या परिसरात रानडुकरे, सायाळ हे प्राणी शेतात घुसून पिकांचे मोठे नुकसान करत असल्याने शेतकऱ्यांचे आर्थिक नुकसान होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ रोजी वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वन विभागाभोवती तारेचे कंपाऊंड नसल्याने रानडुकरांचा कळप शेतात घुसून पिकांचे नुकसान करत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने वन विभागाभोवती तारेचे कंपाऊंड घालण्याबाबत तसेच नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना आर्थिक नुकसान भरपाई मिळण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) बार्षी वनपरिक्षेत्रात सन २०१७-१८ मध्ये (दिनांक १०/०२/२०१८ अखेर) वन्यप्राण्यांनी शेतपिकांचे नुकसान केल्याचे १७ प्रकरणे निदर्शनास आली आहेत. प्रचलित शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार उक्त १७ प्रकरणांमध्ये संबंधित नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यास रुपये १,३४,७२९/- इतकी नुकसान भरपाई अदा करण्यात आली आहे.

बार्षी वनपरिक्षेत्रातील वनक्षेत्र हे विखूरलेल्या स्वरूपातील असल्यामुळे वनक्षेत्रासभोवती तारेचे कुंपण करणे शक्य नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे तळवडे (ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी) येथील शेतकऱ्यांना जमिनी
आणि झाडांचा मोबदला मिळण्याबाबत**

(५३) * ३८८९६ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे तळवडे (ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी) येथील ब्राम्हणदेव लघुपाटबंधारे प्रकल्पासाठीच्या कालव्यांसाठी घेतलेल्या जमिनी आणि झाडांचा मोबदला शेतकऱ्यांना दिला नसल्याचे दिनांक २९ डिसेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, अर्जुना धरणाच्या कालव्यातून तळवडे गावातील शेत जमिनीला पाणीपुरवठा करण्याचे नियोजित असल्यामुळे ब्राम्हणदेव लघुपाटबंधारे धरणाचे कालवे रद्द करण्यात येणार आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने शेतकऱ्यांना जमिनीचा आणि झाडांचा मोबदला देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) अंशतः खरे आहे.

तळवडे प्रकल्पांतर्गत उजवा कालवा २.२५ किलो मीटर लांबीचा असून भूसंपादन प्रक्रीया पूर्ण झाली आहे व सर्व जमीन धारकांना मोबदला अदा करण्यात आलेला आहे.

प्रकल्पाच्या डाव्या कालव्यावरील क्षेत्र अर्जुना मध्यम प्रकल्पाव्दारे सिंचित करावयाचे नियोजित असून शेतकऱ्यांना भूभाडे व फळझाडांचा मोबदला अदा करणेची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

तळवडे उजवा कालव्याच्या २.२५ किलो मीटर लांबी पैकी १.५० किलो मीटर काम पूर्ण झाले असून उर्वरित ०.७५ किलो मीटर व १०.११ किलो मीटर लांबीचा डावा कालवा पूर्णपणे रद्द करण्यात येणार आहे.

अर्जुना प्रकल्पाच्या वितरिकांची लांबी वाढवून तळवडे उजव्या कालव्यावरील २२ हेक्टर व डाव्या कालव्यावरील २०७ हेक्टर असे एकूण २२९ हेक्टर क्षेत्र सिंचित करण्याचे प्रस्तावित आहे.

(३) चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

शेतकऱ्यांना भूभाडे व फळझाडे इत्यादींचे मूल्यांकन करून त्याचा मोबदला अदा करणेची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

यवतमाळ जिल्ह्यात सौर पथदिवे खरेदीमध्ये गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(५४) * ३८३४४ श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ जिल्ह्यात अनेक ग्रामपंचायतींनी सौर पथदिव्यांसाठी गुजरात मधील केंद्रीय भंडारच्या दर पत्राचा आधार घेवून लाखो रुपयांचे सौर पथदिवे खरेदी केल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त खरेदीमध्ये संबंधित गटविकास अधिकारी आणि ग्रामसेवकांनी गैरव्यवहार केल्याचे आढळून आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) यवतमाळ जिल्ह्यातील १६ तालुक्या पैकी केवळ पंचायत समिती, पुसद अंतर्गत १७ ग्रामपंचायतीमध्ये अहमदनगर येथील शिवचैतन्य सोलार कंपनीकडून सौर पथदिवे दरपत्रकाद्वारे खरेदी करण्यात आलेले आहेत. सदर दरपत्रकास केंद्रीय भंडार यांचेकडून मान्यता प्राप्त आहे.

(२) नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**आमदार स्थानिक विकास निधी कार्यक्रमातील
प्रस्तावित कामास विलंब झाल्याबाबत**

- (५५) * ३७७६० श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) आमदार स्थानिक विकास निधी कार्यक्रम सन २०१६-१७ मधून प्रस्तावित केलेली ११ कामे जिल्हाधिकारी, बीड यांनी प्रशासकीय मान्यता दिल्यानंतरही बीड जिल्हा परिषदेने या कामास कार्यारंभ आदेश देण्यास दिरंगाई केल्याबाबतची तक्रार लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ५ डिसेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास जिल्हाधिकारी, बीड आणि विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद यांचेकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त कामास कार्यारंभ आदेश देण्यासाठी झालेल्या विलंबाची कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने दोषीविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) आमदार स्थानिक विकास निधी कार्यक्रम सन २०१६-१७ मधून प्रस्तावित केलेल्या ११ कामांपैकी ७ कामांचे कार्यारंभ आदेश दिनांक १४/१२/२०१७ रोजी देण्यात आले आहेत. उर्वरित ४ कामांचे कार्यारंभ आदेश ग्रामपंचायत निवडणूकीची आचारसंहिता लागू झाल्याने देता आले नव्हते. तथापि, आचारसंहिता संपुष्टात आल्यानंतर दिनांक २८/१२/२०१७ रोजी सदर ४ कामांचे कार्यारंभ आदेश निर्गमित करण्यात आलेले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जिल्हा सामान्य रुग्णालय, चंद्रपूर येथील कंत्राटी कामगारांचे
समायोजन करण्याबाबत**

(५६) * ३९२७६ श्री.गिरीशचंद्र व्यास, प्रा.अनिल सोले, श्री.नागोराव गाणार, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जिल्हा सामान्य रुग्णालय, चंद्रपूर येथे मागील ८ ते १० वर्षांपासून काम करणाऱ्या १३७ कंत्राटी कामगारांना रुग्णालय प्रशासनाने कामावरून कमी केल्याने त्यांनी साखळी उपोषण सुरु केल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर कंत्राटी कामगारांना कामावरून कमी करण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयाचे डीन व सामान्य रुग्णालयाचे जिल्हा शल्यचिकित्सक यांच्या चुकीच्या निर्णयामुळे या कंत्राटी कामगारांवर उपासमारीची वेळ आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, या कंत्राटी कामगारांचे समायोजन करणे शक्य असतांनाही त्यांचे समायोजन न करणाऱ्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) असल्यास, या कंत्राटी कर्मचाऱ्यांचे समायोजन कधीपर्यंत करण्यात येणार आहे, नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) होय.

- (२) जिल्हा सामान्य रुग्णालय, चंद्रपूर हे शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयाकडे हस्तांतरीत करण्यात आल्यामुळे कंत्राटी कामगारांना कमी करण्यात आले होते.
- (३) नाही.
- (४) अधिष्ठाता, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, चंद्रपूर यांनी कंत्राटी कामगारांना पूर्ववत कामावर घेतल्याने संबंधितांवर कारवाईचा प्रश्न उद्भवत नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सांगली जिल्ह्यातील ताकारी उपसासिंचन योजनेमुळे
पिके वाळून गेल्याबाबत**

(५७) * ३८५८२ श्री.मोहनराव कदम, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंद ठाकूर, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.सुभाष झांबड, श्री.हरिसिंग राठोड, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सांगली जिल्ह्यातील ताकारी उपसासिंचन योजनेचे रब्बी हंगामातील पहिले आवर्तन मागील दोन महिन्यांपासून लांबल्याने पिके वाळून गेल्यामुळे लाभक्षेत्रातील शेतकऱ्यांनी आंदोलन केल्याचे माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच ताकारी उपसासिंचन योजनेच्या अधिकाऱ्यांवर फसवणुकीचा गुन्हा दाखल करण्याची मागणी शेतकऱ्यांनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने दोषी अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) ताकारी योजनेचे आवर्तन सत्वर चालू करणेबाबत लाभधारकांनी क्षेत्रिय कार्यालयास निवेदने दिलेली आहेत.

ताकारी योजनेचे आवर्तन दिनांक ०७/०१/१८ रोजी सुरु करण्यात आले आहे. रब्बी आवर्तन लांबल्याने लाभक्षेत्रातील पिके वाळून गेली अशी परिस्थिती नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पश्चिम विदर्भातील धरणातील जलसाठयात घट झाल्याबाबत

(५८) * ३८१६१ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पश्चिम विदर्भातील पाच जिल्ह्यातील ४८४ धरणांमधील जलसाठयात घट झाली असून ३५ टक्केच जलसाठा शिल्लक असल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने पाणी संकट टाळण्यासाठी या जिल्ह्यात पाण्याचे नियोजन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) पश्चिम विदर्भातील अमरावती प्रदेशांतर्गत ४८४ प्रकल्पांमध्ये ३२०४.७० दलघमी संकल्पीत उपयुक्त पाणी साठा असून दिनांक १५/११/२०१७ रोजी ४६.८४ टक्के (१५०१.१९ दलघमी) उपयुक्त पाणीसाठा होता. सदर साठयात जानेवारी अखेर १५.३६ टक्के घट होऊन (४९२.०३ दलघमी) ३१.४८ टक्के (१००८.७६ दलघमी) पाणीसाठा शिल्लक आहे.

(२) सन २०१७-१८ मधील अत्यल्प पर्जन्यमानामुळे संभाव्य पेयजल संकट टाळण्यासाठी संबंधीत जिल्हा पाणी आरक्षण समित्यांनी आवश्यक तेथे प्रकल्प निहाय पाणीसाठा पेयजलासाठी आरक्षित केला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे नायरी (ता.संगमेश्वर, जि.रत्नागिरी) येथील नायरी

बौध्दवाडी-मराठवाडी या रस्त्याच्या दुरुस्तीबाबत

(५९) * ३८४४५ श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.सुभाष झांबड : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे नायरी (ता.संगमेश्वर, जि.रत्नागिरी) येथील नायरी बौध्दवाडी-मराठवाडी या रस्त्याच्या दुरुस्तीचे काम जिल्हा परिषदेने टप्प्या-टप्प्याने करण्याचा निर्णय घेतला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू रस्त्याचे काम तातडीने सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) प्रश्नांकित प्र.जि.मा.४७ ते नायरी बौध्दवाडी-मराठवाडी या ग्रामीण मार्ग क्र. १३८ रस्त्याची दुरुवस्था झाली असल्याने जिल्हा परिषदेस रस्ते व पूल दुरुस्ती अंतर्गत विविध योजनांमधून प्राप्त होणाऱ्या निधीमधून अथवा जिल्हा वार्षिक योजनेमधून सदर रस्त्याचे काम प्राथम्याने प्रस्तावित करण्याबाबत जिल्हा परिषदेला सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

विदर्भातील गोसीखुर्द राष्ट्रीय सिंचन प्रकल्पातील कालव्याच्या बांधकाम निविदेत गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(६०) * ४०११६ श्री.प्रविण दरेकर : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) विदर्भातील गोसीखुर्द राष्ट्रीय सिंचन प्रकल्पातील कालव्याच्या बांधकाम निविदेत गैरव्यवहार झाल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने गैरव्यवहार करणाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नांदेड जिल्ह्यात मजूरांना रोजगार व सिंचन विहिरींचा
कुशल निधी मिळत नसल्याबाबत**

(६१) * ३८५३२ श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नांदेड जिल्ह्यात मनरेगा अंतर्गत मागील ५ महिन्यांपासून हजारो मजूरांना रोजगार व सिंचन विहिरींचा कुशल निधी मिळत नसल्यामुळे सदर लाभार्थी कर्जबाजारी झाले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने लाभार्थींना थकीत अनुदान देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.जयकुमार रावल : (१) हे खरे नाही. नांदेड जिल्ह्यातील सिंचन विहिरींकरिता रुपये १३६.६० लक्ष कुशल निधी मंजूर करण्यात आलेला आहे. तसेच, महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेंतर्गत मजूरांना मजूरीचे प्रदान केंद्र शासनाकडून थेट NeFMS या प्रणालीद्वारे त्यांच्या खात्यात जमा करण्यात येते.

(२) व (३) नांदेड जिल्ह्यातील सिंचन विहिरींकरिता दिनांक १५ डिसेंबर, २०१७ अन्वये रुपये ९२.६० लक्ष व दिनांक ३ फेब्रुवारी, २०१८ अन्वये रुपये ४४.०० लक्ष असे एकूण रुपये १३६.६० लक्ष इतका निधी उपलब्ध करून देण्यात आलेला आहे.

औरंगाबाद जिल्हा परिषदेतील निधी अखर्चित असल्याबाबत

(६२) * ३८५७२ श्री.सुभाष झांबड : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद जिल्हा परिषदेतील अधिकारी - पदाधिकारी यांच्यात समन्वय नसल्यामुळे कोटयवधी रुपयांचे नियोजन प्रलंबित असून कोटयवधी रुपयांचा निधी अखर्चित राहिला असल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोटयवधी रुपयांचा निधी विकास कामावर खर्च न करता अखर्चित ठेवणाऱ्या दोषी अधिकारी/ कर्मचारी यांचेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

शासनाकडून प्राप्त होणारे अखर्चित रकमांचे संपूर्ण नियोजन झालेले आहे व अखर्चित निधी ३१ मार्च, २०१८ पर्यंत खर्च होणार आहे. जिल्हा वार्षिक योजनांमधील एकूण मंजूर नियतव्ययाच्या सर्वसाधारणपणे ९५% योजनांचे नियोजन करण्यात आलेले आहे. त्याबाबतच्या प्रशासकीय मान्यता, तांत्रिक मान्यतेची कार्यवाही करण्यात आली असून निविदा प्रक्रिया, कार्यारंभ आदेश/पुरवठा आदेश प्रक्रिया अंतिम टप्प्यात आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अकोला वन विभागात पदे रिक्त असल्याबाबत

(६३) * ३८०९७ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला वन विभागात सुमारे ९७० पदे रिक्त असल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सर्वाधिक वनपाल, वनरक्षक आणि वनपरिक्षेत्र अधिकाऱ्यांची पदे रिक्त आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, वनपालांची ३ हजार २५ पदे मंजूर असताना ३६३ पदे अजूनही भरलेली नसून वनरक्षकांच्या ९ हजार ४६१ पदे मंजूर असून, त्यापैकी ४८२ पदे रिक्त आहेत तर मुख्य वनसंरक्षकांची ३५ पदे मंजूर असून दोन पदे रिक्त आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, वनसंरक्षक, उप वनसंरक्षक, सहायक वनसंरक्षक ही वरिष्ठ अधिकाऱ्यांची पदे मोठ्या प्रमाणावर रिक्त असून वन विभागाच्या कारभारात अनियमितता दिसून येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने उक्त पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे नाही.

अकोला वनविभागात गट-अ ते ड या संवर्गात एकूण २५५ पदे मंजूर असून त्यापैकी एकूण १७ पदे रिक्त आहेत.

(२) हे खरे नाही.

वनपरिक्षेत्र अधिकारी यांची ०, वनपालांची ८ व वनरक्षकांची ४ अशी एकूण १२ पदे रिक्त आहे. त्यामुळे वनपाल, वनरक्षक व वनपरिक्षेत्र अधिकारी यांची सर्वाधिक पदे रिक्त आहे.

(३) हे अंशतः खरे आहे.

वनविभागात वनपाल, वनरक्षक व मुख्य वनसंरक्षक यांची खालीलप्रमाणे मंजूर, भरलेली व रिक्त पदे आहे.

संवर्ग	मंजूर पदे	भरलेली पदे	रिक्त पदे दिनांक ३१/०१/२०१८ रोजी
वनपाल	३०२५	२५९४	४३१
वनरक्षक	९४६१	९०४३	४१८
मुख्य वनसंरक्षक	२९	२४	५

(४) हे खरे नाही.

वनविभागात वनसंरक्षक, उपवनसंरक्षक, सहाय्यक वनसंरक्षक यांची खालीलप्रमाणे मंजूर व रिक्त पदे आहे.

संवर्ग	मंजूर पदे	भरलेली पदे	रिक्त पदे दिनांक ३१/०१/२०१८ रोजी
वनसंरक्षक	१८	१६	२
उप वनसंरक्षक	६०	६०	०
सहाय्यक वनसंरक्षक	३१६	२५१	६५

वनसंरक्षक व मुख्य वनसंरक्षक पदावर पदोन्नती देण्यासाठी भा.व.से. अधिकाऱ्यांची अनुक्रमे १४ वर्ष व १८ वर्ष सेवा पूर्ण होणे आवश्यक आहे. त्याप्रमाणे अधिकारी उपलब्ध नसल्याने सदर रिक्त पदे भरता येवू शकत नाहीत. सहाय्यक वनसंरक्षक संवर्गाची ६५ रिक्त पदांपैकी ४९ पदे पदोन्नती कोट्यातील व १६ पदे सरळसेवेची आहेत. सरळसेवेचे ११ सहाय्यक वनसंरक्षक हे मार्च-२०१८ मध्ये प्रशिक्षण पूर्ण होवून वनविभागात रुजू होणार आहेत. तसेच पदोन्नती कोट्यातील ४९ पदे ही वनक्षेत्रपाल संवर्गातून पदोन्नतीने सहाय्यक वनसंरक्षकांची पदे भरण्याची कार्यवाही सुरु आहे. त्यामुळे पदे भरणेबाबत वनविभागाचे कारभारात कोणतीही अनियमितता नाही.

(५) रिक्त पदे भरण्याबाबत वरीलप्रमाणे कार्यवाही सुरु असल्याने व पदे भरण्याबाबत अनियमितता झाली नसल्याने चौकशी करण्याची बाब उपस्थित होत नाही. त्यामुळे प्रकरणी विलंब झालेला नाही.

ठाणे जिल्हा शासकीय रुग्णालयाची पुनर्बांधणी करण्याबाबत

(६४) * ३९६२३ श्री.जगन्नाथ शिंदे, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, अॅड.राहुल नार्वेकर : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे शहरातील ठाणे जिल्हा शासकीय रुग्णालयाची पुनर्बांधणी करण्याच्या प्रस्तावास शासनाने मंजूरी देऊन त्यासाठी आवश्यक त्या निधीची तरतूद केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रुग्णालयाच्या दुरुस्तीच्यावेळी जिल्ह्यातील रुग्णांची गैरसोय होऊ नये म्हणून या रुग्णांची तात्पुरती सोय ठाण्याच्या वागळे इस्टेट परिसरातील कामगार रुग्णालयात करण्याबाबत शासनाने निर्णय घेऊन, त्यासाठी केंद्र सरकारच्या संबंधित विभागाकडून नाहरकत प्रमाणपत्र मिळविण्याची प्रक्रिया सुरु केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ठाण्याच्या कामगार रुग्णालयातील शस्त्रक्रिया कक्ष बंद असून तेथे मलेरिया, ताप आणि अतिसाराच्या रुग्णांवरच उपचार केले जातात, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, २०० खाटांची क्षमता असलेल्या या रुग्णालयात केवळ ५० रुग्णांवर उपचार होत असताना ते पूर्ण क्षमतेने चालवण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे आहे.

राज्य कामगार विमा योजना रुग्णालय ठाणे हे ३७ वर्ष जुने असल्याने त्यांचे मार्च, २०१७ मध्ये करण्यात आलेल्या स्ट्रक्चरल ऑडीटच्या अहवालानुसार सदर इमारतीची मोठ्या प्रमाणात विशेष दुरुस्ती करणे आवश्यक आहे. यामध्ये शस्त्रक्रिया गृहाच्या दुरुस्तीचा समावेश असून सदर विशेष दुरुस्तीची कामे पूर्ण झाल्यानंतर सदर रुग्णालयातील शस्त्रक्रिया गृह सुरु करण्यात येईल.

(४) सदयःस्थितीत सदर रूग्णालयाकरीता रूग्णसंख्येच्या आधारे १०० खाटा कार्यान्वित असून स्ट्रक्चरल ऑडीटच्या अहवालानुसार विशेष दुरुस्ती करण्याकरीता राज्य कामगार विमा महामंडळामार्फत पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अकोट (जि.अकोला) तालुक्यातील एका होमिओपॅथिक महाविद्यालयाने शुल्क निश्चितीचा प्रस्ताव सादर केला नसल्याबाबत

(६५) * ३७८४३ डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोट (जि.अकोला) तालुक्यातील एका होमिओपॅथिक महाविद्यालयाने सहा वर्षे शुल्क निश्चितीचा प्रस्ताव दिला नसल्याचे तसेच अमरावतीतील एका नर्सिंग महाविद्यालयाने देखील शुल्क निश्चितीसाठी बनावट कागदपत्रे आणि खोटी माहिती दिल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त दोन्ही महाविद्यालयाने विकास निधीचा पैसा प्रिटिंग आणि स्टेशनरी खर्चासाठी तर राखीव निधी म्हणून वर्ग केलेली रक्कम विजेच्या बिलासाठी खर्च केल्याचे दाखविण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने दोन्ही महाविद्यालयांवर कोणती दंडात्मक कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) होमिओपॅथिक मेडिकल कॉलेज, अकोट रोड, अकोला या महाविद्यालयाने शुल्क नियामक प्राधिकरणास शुल्क निश्चितीचा प्रस्ताव गत सहा वर्षांपासून सादर केलेला नाही हे खरे आहे. तसेच, फ्लोरेन्स नाईटींगेल नर्सिंग स्कूल, अमरावती या नर्सिंग विद्यालयाने प्राधिकरणास शुल्क निश्चितीसाठी चुकीची माहिती सादर केल्याचे निदर्शनास आलेले आहे.

(२) अकोला येथील होमिओपॅथिक मेडिकल कॉलेज यांनी शुल्क निश्चितीचा प्रस्ताव प्राधिकरणास सादर केलेला नसल्यामुळे विकास निधीचा पैसा प्रिटिंग आणि स्टेशनरी खर्चासाठी तर राखीव निधी म्हणून वर्ग करण्यात आलेली रक्कम विजेच्या बिलासाठी खर्च केल्याचे निदर्शनास आले नाही. तथापि, अमरावती येथील संस्थेबाबतची बाब खरी आहे.

(३) अकोला येथील होमिओपॅथिक महाविद्यालयाने शुल्क निश्चितीचा प्रस्ताव सादर न केल्याने शुल्क नियामक प्राधिकरणाकडून नोटीस देण्यात आल्या आहेत. तसेच, प्रस्ताव सादर न केल्याने त्यांना रुपये १,००,०००/- ची दंडात्मक कारवाई करण्यात आली होती. संस्थेने सदर दंड डी.डी. द्वारे प्राधिकरणास भरला असून शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ चा प्रस्ताव अंतिम शुल्क निश्चितीसाठी सादर केला आहे. त्यावर कार्यवाही होऊन शुल्क निश्चित करण्यात आले आहे. परंतू, अमरावती येथील नर्सिंग महाविद्यालयाच्या प्रस्तावाची छाननी केली असता त्रुटी आढळून आल्याने त्यांना नोटीस पाठविण्यात आली असून संस्थेने खुलासा पाठविला आहे. सदर महाविद्यालयाचे शुल्क निश्चितीचा प्रस्ताव अद्यापपर्यंत शुल्क नियामक प्राधिकरणाकडे कार्यवाहीसाठी प्रलंबित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

ब्रम्हगव्हाण उपसा जलसिंचन योजनेबाबत

(६६) * ३८७२० श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३५३७९ ला दिनांक ११ डिसेंबर, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पैठण (जि.औरंगाबाद) तालुक्यातील ५५ गावातील पाणी टंचाईवर मात करण्यासाठी सन २००९ मध्ये २२२ कोटी रुपयांची ब्रम्हगव्हाण उपसा जलसिंचन योजना मंजूर केली असून ही योजना पुर्ण झाल्यास किमान ५५ गावांना सिंचन व पिण्यासाठी पाणी मिळणार आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या योजनेवर आतापर्यंत केवळ रुपये ९७ कोटी खर्च झाला असून रुपये २५० कोटी रुपयांची आवश्यकता असतांना सन २०१७-१८ मध्ये केवळ ५ कोटी रुपयांची तरतूद केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, हा प्रकल्प पुर्ण करण्यासाठी आवश्यक असणारा निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) अंशतः खरे आहे.

ब्रम्हगव्हाण उपसा सिंचन योजनेद्वारे पैठण तालुक्यातील ५५ गावांच्या एकूण १८७८७ हेक्टर क्षेत्रास सिंचनाचा लाभ मिळणे संकल्पित आहे. या उपसा सिंचन योजनेत ५५ गावांच्या पिण्याच्या पाण्याचा समावेश नाही.

(२) होय.

या योजनेची अद्ययावत किंमत रुपये ५२१.१३ कोटी असून या योजनेवर आतापर्यंत (डिसेंबर, २०१७ अखेर) रुपये १४२.६५ कोटी खर्च झाला आहे. योजनेची ०१/०१/२०१८ रोजीची उर्वरित किंमत रुपये ३७८.४८ कोटी इतकी आहे. सन २०१७-१८ करिता रुपये ५.०० कोटीची तरतूद मंजूर आहे. या व्यतिरिक्त भूसंपादनाकरीता अतिरिक्त रुपये २०.०० कोटीची तरतूद करण्यात आली आहे.

(३) व (४) राज्याच्या अर्थोपायाची स्थिती व मा.राज्यपाल महोदयांच्या निदेशानुसार मराठवाडा विभागास उपलब्ध होणारा निधी तसेच प्रकल्पाचे सद्यःस्थितीनुसार प्राधान्यक्रम विचारात घेऊन निधी उपलब्ध करून देण्याचे नियोजन आहे.

वित्त विभागाने खर्चात कपात केल्याबाबत

(६७) * ३९९५१ अॅड.अनिल परब : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शेतकरी कर्जमाफी, वस्तु व सेवा कर (जीएसटी) वीज सवलत आणि सिंचन प्रकल्पासाठीची तरतूद, आदिमुळे वित्त विभागाने इतर खर्चात कपात केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, तशा आशयाचे वित्त विभागाने सर्व विभागांना परिपत्रक पाठविले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, कोणकोणत्या विभागाच्या खर्चाच्या पुरक मागण्यामध्ये कपात करण्यात येणार आहे ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१), (२) व (३) राज्याच्या अर्थसंकल्पात समाविष्ट करण्यात आलेला निधी वर्षाच्या सुरुवातीस वितरीत करताना मागील वर्षाच्या खर्चाचा कल व वर्षभरामध्ये टप्प्या-टप्प्याने प्राप्त होणारा महसूल तसेच वर्षभरात अचानक उद्भवणारा अनपेक्षित / तातडीचा खर्च याबाबी विचारात घेऊन, निधी वितरणाची मर्यादा निश्चित करण्यात येते. त्यानुसार सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षाच्या प्रथम नऊमाही करीता दिनांक १८/०४/२०१७ च्या परिपत्रकान्वये निधी उपलब्ध करून दिला होता. तथापि, राज्य शासनाने शेतकऱ्यांसाठी विविध कर्ज माफी व प्रोत्साहन पर लाभ देण्याचा जाणीवपूर्वक निर्णय घेतल्याने तसेच वस्तु व सेवा कर विषयक (GST) कायद्यामुळे महानगरपालिकांना द्यावयाची भरपाई व सदरील खर्च प्राथम्याने करावयाचा असल्याने दिनांक ३० जून, २०१७ च्या परिपत्रकान्वये महसूली खर्चाचा ७०% व भांडवली खर्चाचा ८०% इतका निधी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

राज्यास टप्प्या-टप्प्याने प्राप्त होणारा महसूल व वितरीत निधीच्या झालेल्या खर्चाचा विनियोग याअनुषंगाने वरील निधी वितरणाच्या मर्यादेत दिनांक १ फेब्रुवारी व ६ फेब्रुवारी, २०१८ च्या परिपत्रकान्वये वाढ करण्यात आली आहे. त्यानुसार आता आमदार स्थानिक विकास कार्यक्रम, जिल्हा वार्षिक योजना, शेतकऱ्यांसंदर्भातील मनरेगा, पिक विमा इत्यादी योजना, मदत व पुनर्वसन, केंद्र पुरस्कृत कार्यक्रम व त्यानुरूप राज्य हिस्सा

तसेच बांधील खर्चाचा उदा. वेतन, मजूरी, निवृत्तीवेतन, दूरध्वनी, वीज पाणी, भाडेपट्टी व कर, आहार खर्च, शस्त्रे व दारुगोळा, पेट्रोल, तेल व वंगण, शिष्यवृत्ती / विद्यावेतन, सहायक अनुदाने (वेतन), व्याज, कर्ज / परतफेड इत्यादी बाबींवरील निधी संपूर्णपणे (१००%) वितरीत करण्यास मान्यता दिलेली आहे. याव्यतिरिक्त विकासात्मक बाबींवरील खर्चासाठी विभागांचे नियोजन असल्यास त्याबाबतचा पुर्ण निधी वितरीत केला जाईल. यामध्ये पुरवणी मागण्यांद्वारे अर्थसंकल्पीत केलेल्या निधीचाही समावेश असल्याने पुरक मागण्यांमध्ये कपात करण्यात येणार आहे, असे म्हणणे योग्य होणार नाही.

**यवतमाळ येथील वसंतराव नाईक शासकीय महाविद्यालयाने
शुल्क वाढ केल्याबाबत**

(६८) * ३७७१६ श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) यवतमाळ येथील वसंतराव नाईक शासकीय महाविद्यालयाने गरीब रुग्णांच्या उपचारासाठी करण्यात येणाऱ्या शुल्कात वाढ केल्याचे माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ही दर वाढ शासन नियमानुसार करण्यात आली असून, सिटी स्कॅन, सोनोग्राफी, लहान-मोठ्या शस्त्रक्रिया, एक्स रे आणि रक्त तपासणी यांच्या शुल्कातही वाढ केली जाणार आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने दर वाढ रद्द करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) नाही. शासन निर्णय दिनांक ४/७/२०१७ अन्वये दारिद्र्य रेषेखालील (BPL) गोर-गरीब रुग्णांना मोफत वैद्यकीय सेवा देण्याबाबत निर्णय घेण्यात आला आहे.

(२) शासन निर्णय दिनांक २०/११/२०१७ अन्वये केलेली रूग्ण शुल्कवाढ ही आठ वर्षांनंतर प्रथम राज्य शासनाने लागू केलेली आहे. वास्तविक पाहता रूग्ण शुल्कामध्ये महागाईच्या प्रमाणात प्रतिवर्षी वाढ होणे अपेक्षित आहे. परंतु याचा सारासार बोजा सामान्य नागरीकांवर पडू नये म्हणून शासन प्रतिवर्षी दरवाढ करित नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वैद्यकीय खर्चाच्या प्रतिपूर्ती देयकास मंजूरी देण्याबाबत

(६९) * ३७७६१ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डायलिसीस उपचारांसाठी वैद्यकीय खर्चाच्या प्रतिपूर्ती देयकास मंजूरी देण्यासाठी विलंब लावला जात असल्याची तक्रार लोकप्रतिनिधींनी संचालक, लेखा व कोषागारे यांचेसह इतर कार्यालयाकडे दिनांक १८ नोव्हेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, लोकप्रतिनिधींची वैद्यकीय देयके मंजूर करण्यासाठी पैसे मागणाऱ्या अधिकारी आणि कर्मचारी यांच्याविरुद्ध कारवाई करण्यात आली आहे काय,

(३) तसेच बीड कोषागार कार्यालयातून देयकांच्या प्रती इतर कार्यालयास न पाठविता बनावट दस्तऐवज तयार करून पाठविण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून दोषींविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) होय.

(२) ते (४) चौकशी सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कडेगाव (जि.सांगली) तालुक्यातील ताकारी, म्हैसाळ व टेंभू
या सिंचन योजनेच्या वीज देयकाबाबत**

(७०) * ३८५८५ श्री.मोहनराव कदम, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कडेगाव (जि.सांगली) तालुक्यातील टंचाईच्या काळातील ताकारी, म्हैसाळ व टेंभू या सिंचन योजनेच्या वीज देयकाची रक्कम रुपये १६ कोटी असून ती भरण्यासाठी जिल्हाधिकारी कार्यालयामार्फत पाठविण्यात आलेला प्रस्ताव राज्याच्या मदत व पुनर्वसन विभागाकडे मंजूरीसाठी प्रलंबित असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, परिणामी तीन सिंचन योजनांचे आवर्तन लांबले असल्याचे आढळून आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, टंचाईच्या काळातील वीज देयक भरण्यासाठी सदर प्रस्ताव शासनाच्या मदत व पुनर्वसन विभागाने तातडीने मंजूर करावा अशी मागणी तीन योजनांच्या लाभक्षेत्रातील शेतकरी वर्गातून होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) हे खरे नाही.

महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय दिनांक ०६ जानेवारी, २०१८ अन्वये विद्युत देयकापोटी (विलंब देयक शुल्क, थकबाकी, थकीत व्याज वगळून) टंचाई निधीतून एकूण रुपये १४.१३ कोटी निधी मंजूर करण्यात आला असून सदर निधी जिल्हाधिकारी, सांगली यांचे कार्यालयीन आदेश दिनांक १०/०१/२०१८ अन्वये उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**विष्णूपुरी (जि.नांदेड) प्रकल्पातून कालव्यात पाणी वाहून नेणाऱ्या
 पाइपलाईनला गळती लागल्याबाबत**

(७१) * ३८५३८ श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.संजय दत्त, श्री.सुभाष झांबड,
 प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा
 करतील काय :-

- (१) नांदेड जिल्ह्यातील विष्णूपुरी प्रकल्पातून कालव्यात सोडण्यासाठी पाणी
 वाहून नेणाऱ्या पाइपलाईनला मोठ्या प्रमाणात गळती लागली असल्याचे माहे
 जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, ही गळती रोखण्यासाठी संबंधितांनी कायमस्वरूपी उपाययोजना
 न करता त्यावर पोते टाकून पाण्याची गळती थांबविण्याचा प्रयत्न केला परंतु
 ही गळती न थांबता पाइपलाईनच्या आजुबाजूला पाणी साचत आहे, हे ही खरे
 आहे काय,
 (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत
 काय आढळून आले व त्यानुषंगाने गळती थांबविण्यासाठी कोणती कार्यवाही
 केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीष महाजन : (१) खरे आहे,

- (२) व (३) सदर पाइपलाईन ही २८ वर्ष जुनी असून, पाइपलाईनला काही
 ठिकाणी छिद्रे पडलेली होती, जोडपट्टी मधून काही ठिकाणी पाणीगळती
 निदर्शनास आली होती, सदरची दुरुस्ती कामे तातडीने पूर्ण करून पाणीगळती
 बंद करण्यात आली आहे. तथापि, पाणीपाळी सुरू असतांना पाण्याच्या
 दाबामुळे रबर सील बदलणे शक्य होत नाही त्यामुळे पाणी पाळीतील दोन्ही
 पाळ्यातील अंतरातील अत्यल्प कालावधीत काम होत नाही, त्यामुळे
 तात्पुरत्या स्वरूपात बारदाण्यांचा वापर करून पाणीगळती थांबविण्याचा प्रयत्न
 करण्यात आला आहे.

पाणी गळती कायमस्वरूपी बंद करण्याच्या अनुषंगाने उपाययोजना सूचविण्याबाबत मध्यवर्ती संकल्पचित्र संघटना, नाशिक यांना विनंती करण्यात आली आहे. यांत्रिकी विभागातर्फे पाणीगळती संदर्भात उध्दरण नलिकेची पाहणी करून, प्रसरण सांध्याचे रबर सील बदलविण्याची कामे व प्रकल्पावरील इतर अनुषंगिक कामे यांची विशेष दुरुस्ती करणे शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

भांबेरी (जि.अकोला) येथील आयुर्वेदिक रुग्णालय बंद असल्याबाबत

(७२) * ३८११५ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भांबेरी (जि.अकोला) येथील पंचगव्हाण प्राथमिक केंद्रांतर्गत येत असलेले आयुर्वेदिक रुग्णालय अनेक महिन्यांपासून बंद असल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रुग्णालय बंद असल्याने रुग्णांना परत जावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त रुग्णालयातील परिचारीकांचे पदही रिक्त आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने आयुर्वेदिक रुग्णालय सुरु करण्याबाबत व परिचारीकांची पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) परिचारीका प्रसविका हे पद आरोग्य उपकेंद्रांकरीता मंजूर असून ते भरलेले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

आजारी रुग्णांना द्यावी लागणारी औषधे ई-वे बिल प्रणालीतून वगळण्याबाबत

(७३) * ४००७४ श्री.जगन्नाथ शिंदे : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाने एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी घेऊन जाणाऱ्या मालाच्या हालचालीवर लक्ष ठेवण्यासाठी ई-वे बिल प्रणाली लागू केली असून, त्याची अंमलबजावणी महाराष्ट्र राज्यात दिनांक १ फेब्रुवारी, २०१८ पासून करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आजारी रुग्णांना द्यावी लागणारी औषधे या ई-वे बिल प्रणालीतून वगळावीत असे निवेदन महाराष्ट्र राज्य औषध विक्रेता संघटनेने मा.मुख्यमंत्री, मा.वित्त मंत्री, आयुक्त, राज्य कर आयुक्त, वस्तू व सेवा कर विभाग यांना दिनांक १० जानेवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने राज्यात औषध विक्रीबाबत राजस्थान सरकार प्रमाणे ई-वे बिल प्रणाली वगळण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे नाही. एका ठिकाणपासून दुसऱ्या ठिकाणी घेऊन जाणाऱ्या मालाच्या वाहतुकीकरिता आवश्यक ई-वे बिल प्रणाली स्थगित ठेवण्यात आली आहे.

(२) आजारी रुग्णांना द्यावी लागणारी औषधे ई-वे बिल प्रणालीतून वगळण्याबाबतचे निवेदन शासनास प्राप्त झाल्याचे निदर्शनास आलेले नाही.

(३) लागू नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :

मुंबई.

डॉ. अनंत कळसे

प्रधान सचिव,

महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.

मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.